

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaeigt.dk>

Jubbydelsesskrift til den offentlige Examen

i den videnskabelige Realskole i Aarhuus

fra 15de til 19de Juli 1852.

J u b b y d e l :

- I. Et Brev fra Pompeji, ved Adjunct Valdemar Thisted.
 - II. Skole-Esterrelninger, ved Skolens Rector.
-

A a r h u u s

Tryft i Stiftsbogtrykkeriet.

L.

Et Brev fra Pompeji,

ved

Valdemar Thisted,

Adjunct.

Pompeji.

Her sidder jeg, efter gammel Saedbane med Pen i Haand,
ved sildig Aftenstid i en lille Locanda, la corona di ferro,
som ligger ved Landevejen lige over for den ene af Indgangene
til Pompejis uhyre Gravminde. Mine Balcondere staar aabne;
den mørke Himmels klare Stjerner blinke ind i mit alvorlige
Indre; Cicadernes melodiske Sang i det Fjerne falder i mit
ved den vante Dodsstilhed ligesom udhvilte og skjærpede Ore;
den stille Nats friske, duffsvangre Aande fylder mit Bryst. Jeg
føler mig paany omsluttet og behersket af den levende, med
Millioner Stemmer talende Verden, — fremstegen af et fjernt Alar-
hundrededes tauze Grav. Det er høint Alarhundrede, der i det
forjettelsesrige Østerland saae Ordet vorde Kjod og boe iblandt
os, der saae dets udvalgte Apostel betroede det gudforladte
Vestlands Kyst med Evangeliet om Frelse og en evig Salighed,
— det samme Alarhundrede, der græd over Jerusalems forscær-
delige Fal d og Guds udvalgte Folks Nedværdigelse og Ad-
splittelse, og jublede over Guds Riges første Begyndelse her
paa Jorden, forherliget i Alandens Flammer, — det samme
Alarhundrede, der ved Indpodningen af græsk Dannelse og
græsk Kunst tilførte det i sig selv sammensunke, overnærende og

udartede Romervæsen de sidste ædle Kræfter og omgav det med den sidste matte Glorie.

Imorgen tidlig vender jeg tilbage til det i sandselig Livsnydelse svælgende, i larmfuld og broget Forvirring tankeløst bevægede Napoli.

Jeg har altsaa efter Bestemmelseren opholdt mig nogen Tid i Pompeji, begrændsende mig selv indenfor Samfundet med de Døde. — Nogen Tid, — fire til fem Dage; — det er atten hundrede Aar siden Pompeji tilhørte den levende Verden!

Men uagtet dette mit Opholds ringe Udstrekning saa godt som forsvinder i Historiens umaadelige Tidsfølge, har det for mig dog haft et Indhold, som jeg vel kunde kalde ubegrændset, eftersom min Tanke, uden at finde nogen Skranke i det Dybe og det Høje, idelig gled over og fortalte sig i den rige Annelses ubestemmelige Dybder. Jeg har, som ingenfinde for, levet i denne Dødens By, hvor Alting minder om Verdens, om mit eget Steds Forkrenkelighed. Denne dybe og indholdsrigte No, denne Enghed i mit Væsen har jeg vel ofte efterstrebt, men kun sjeldent og tilnærmedesvis kjendt, og kun for forte Sieblikke. Min Silberelße har aldrig haaret saa begrændset og paa samme Tid saa ubegrændset som i disse livsfyldige, jeg funde sige, livslange Dage; min Tanke var ikke udenfor Pompeji, — undtagen i det fjerne Hjem og den nære Himmel.

Naar Man saaledes, min unge Ven, ganske ene fra Morgen til Aften vandrer omkring i en By, som i sytten Aarhundereder har været begravet i Jorden og — i Historien, og ganske ubentet igjen er kommen frem for Dagslyset, maa De troe, geraader Man i en heelt usædvanlig, exalteret Stemning. Man føler sig til en forunderlig Grad modtagelig for levende og dybe Indtryk, ikke alene af den forskjelligste, men ogsaa af en fuldkommen modsat Art; Man svever hid og dit imellem en dybt nedtrykt og en højt begejstret Silberelße. Ens Indre er

pludselig blevet renset for de Tusinder af Småaligheder, som oppe i den levende Verden fyldte og bevægede det i Fryd og Sorg, Welbehag og Afsky. Men tro deraf ikke, at det er tomt; det er en Kampplads for hine twende store Modsætninger, der umulig kunne tilsammen fordrages derinde. Snart vinder denne Sejr, snart hün; snart fylder Forkrenkeligheden Ens Indre med sit modhydelse Gravstov, snart aander Evigheden etter Stovet bort i friske, hele Væsnet inspirerende Livspust.

I Begyndelsen følte jeg mig forvirret, adsplittet og overvældet af det Fremmede, det Mangfoldige og dybt men dumfælt Betydningsfulde i disse en for lange siden afdod Verden tilhørende Omgivelser. Efterhaanden samlede sig Indtrykkene i hine twende store, imod hinanden belæggende Modsætninger. Til sidst oploftes Spliden, — den stridige Bolgegang ephørte i mit Indre, og et Blifstille indtraadte, der ingen Afbrydelse leed ved den i Dybet herskende stille, harmoniske Bevegelse. Jeg havde fundet Hvile i Stedets hellige, oploftende No; mit inspicerede Væsen aandede i en ukjendt fredelig og lykkelig Følelse af det i selve Doden aabenbærede evige Liv.

Og jeg blev hjemme i denne døde, som et Vidnesbyrd for Evigheden af sin Grav opstandne By. Jeg lærte at kjenne hver Gade, hvert Strede, hver Plads, hvert Monument, jeg funde gjerne sige, ethvert Huns. Jeg vidste at finde mig tilrette i hvert Tempel, hver Helligdom, i Theatrene, Kamphannerne, Kasernerne, Badene, overhovedet i alle Stadens offentlige Mindesmærker. Jeg vidste at gjenkalde mig den ejendommelige Indretning i de mørkeligste Boliger; jeg havde dybt i Sjælen indpræntet mig hvert yndefuldt Billed, som den klassiske Genius' lette Pensel havde henkastet paa Gemakernes Vægge. I enkelte Huse, som jeg fortinsviis fandt Behag i, havde jeg saa godt som indrettet mig paa huuslig Maade; her fandt jeg Hvile paa mine Vandringer; her søgte jeg Beskyttelse og Forfriskelse i Dagens glødende hede Timer.

Men naar jeg siger, at jeg blev hjemme paa Stedet, at jeg fandt Hvile i Scenomenerne, maa De ingenlunde forstaae det saaledes, som om jeg til sidst ikke længer havde Følelsen af det Fremmede, Overordentlige, jeg kunde sige, det Underfulde derved; tvertimod, hine første bøvende Indtryk, hin underlige, til Drømmeri grændende Følelse bevarer jeg endnu, og vil sikkertlig aldrig tage den. Den har alene klaret sig og er kommen til No i mit Væsen. — — Jeg vandrer igjen i Tanke og Følesse igjennem den snevre, med Kawablocke brolagte Gade; jeg folger de dybe Hjulspor, som blevle slidte af de romerske Karrer for to tusinde Åar siden. — Hjist og her sees endnu Skiltene, der antydede Værksfeder af forskjellig Haandtering. Vi træde ind hos denne Bager. Her staa endnu Steenkvaernene i fuldkommen Stand; de synes kun at vente paa Koronet og den drivende Kraft. Her er Dejgtruget, ligeledes af Steen, hjist er Ønen, og her er Butiken, hvori Barerne stilleses tilskue; i Muren ud imod Gaden er der en lille Bueaabning, hvorigjennem Udleveringen gif for sig til forbigaende Kunder. — Vi vandre videre. Her paa Hjørnet er der en Brond, endnu i fuldkommen Stand; alene Vandet fattes. I Manden findes det dybe Spor af Snoren, hvori Karret hissedes ned og op. — Dette Huis bærer Navn af „cave canem!“ En Dag havde den for to tusinde Åar siden levende Ejer det muntre Indfald, i sin Dørtaerkel at nedlägge Billedet af en Hund, fremstillet i grov Mosaik, med Underskrift: cave canem — tag Dig iagt for Hunden! — Dette Øjeblikkets Indfald lyder Vandreren endnu lige frisht imode. — Her komme vi til et af de større herskabelige Huse. Paa Dørtaerkelen findes et i Stenen dybt præget Fodspor; Huusherren har formodentlig habt mange Klienter. Hele Huset staarer aabent for mig; jeg vandrer omkring, hvor jeg vil. Selv hine Steder, der engang var Familielivets ukrenkelige Asyler, indeslutte ikke længer nogen Helligdom, bevare ikke længer no-

get Hemmelighed for den Fremmede. Her er den indre Gaard med sin Søjlegang; trindt omkring ere Familie- og Kvinderæserne. Dette har været et Sovelkammer; paa denne lave Estrade har Sengen staet. I Midten af Gaarden er et Vandbassin. Randen var engang omgiven af Grønsvær og Blomster; nu findes der trindt omkring alene endel smaa bizarre i Steen udskaarne Figurer. Her er Husetets Altar; det har haft en rundelig Tid til at fjoles. Hjist i Hjørnet staa endnu Huusguderne; hvor vidt have de ikke overlevet deres Tid! Dybere inde i Huset findes Kjøkkenet og Arnestedet. Flammen er udstukk; men de tvende Slanger paa Bæggen prange endnu med friske, levende Farver. Herfra stride vi ud i en lille Have; i et Hjørne findes endnu i fuldkommen Stand Sommer-Triuliniet, hvor Familien i den gode Aarstid holdt sine Maaltider i det Gronne. Fra Haven er der en Bagdør, en — postico salle clientem — ud til en Sidegyde. — — — — —

Begriber De nu hüm underlige Følesse, som blev levende, som udviklede sig i mig, og som jeg umulig kan miste, saa længe jeg lever? Man vandrer om i Pompeji ligesom i Dromme, og troer neppe sine egne Sandser. Pompeji gif under næsten samtidig med Jerusalem; men Alt er endnu nærværende for mine Øjne, tildeels ganske usorandret, som det var, da Livet havde det i Besiddelse. — Imellem nu og da ligger der et Tidssrum af atten hundrede Aar!

Men endnu formaar De ikke at fatte hüm dybe, indholdsrigte Hvile, der afloste Spliden i mig, hüm hoje Enhed, der optog Mangfoldigheden, hüm glæderige, næsten salige Stemning, hvori mit Væsen samledes og oploftedes under mine eensomme Vandringer igjennem det øde Pompeji.

Det var ikke Følesseen af Forkreneligheden, men Følesseen af Evigheden, der blev herskende i mig, — ikke den nedtrykkende Bevidsthed om den timelige Tilværelsес Forgængelighed, men tvertimod den oploftende Bevidsthed om Evigheden som

denne Silverelles sande Livselement. Hvad er vel Udstraæning i Tiden, naar Virkeligheden kan bringe Tidspunkter i umiddelbar Forbindelse med hinanden, som ligge Aartusinder adskilte! — Jeg traeder paa de samme Stene, i de samme Fodspor, aander imellem de samme Mure; paa mangfoldige Sæder finder jeg Alting staende, som det er blevet forladt i det sidste Øjeblik. — Saaledes faldt Terningerne sidste Gang; — indtil dette Punkt kom Kornmollen i sin Omdrejning, og gik istaa, — Kornet findes endnu deri —; Bogen ligger endnu oprullet, — indtil denne Linie kom Læserens Øje. — Fadene indeholde endnu Spiser, der vare tillavede den sidste Dag, — endnu skjerner jeg Substanterne; — Krukkerne indeholde endnu Olie, Dunkene eller Beerankerne endnu Viin. — Her seer jeg i den storknede Askedejg endnu Aftrykket af et kvindeligt Bryst; høst blev et Skelet fundet staende ved Udgangsdoren til Haven, Møglen i Haanden, Pengepungen ved Beletet, om Hals og Haandled kostbare Smykker af Guld og skarne Stene. — — —

Og paa den modsatte Side kan jeg i nogle faa Timer gjennemlebe hin uhyre Udstraæning af Tid og Historie, som ligger imellem nu og da, gjenkalde og berede mig levende Indtryk af hele hin Tids Silverelse, som den aanddede og førededes imellem disse Mure. Paa hin Side høver Virkeligheden, paa denne Side Alanden Tidens Udstraæning. Hvad er da Tiden, dette Begreb, som efter Omstændighederne udvider og sammendrager sig og bliver til Intet for min Bevidsthed? — Tiden er et i sig selv uvesentligt tomt Begreb, hvori Evigheden lettere eller dybere aander sin Fylde. — Men den endelige Silverelse maa dog have et absolut gjoeldende Element at bewege sig i, hvis den skal være virkelig? — Ja, Evigheden er den sande Tid; det er alene det evige Livs Idrotter i os, der give Timeligheden virkelig Udstraæning!

— En Dag er for Herren som tusinde Åar, og tusinde Åar som een Dag! — Men saasandt Du selv, min unge Ven,

er et Guds Barn, et Wesen af hans Slegt, saa gjælder ogsaa denne Grændseloshed for dit Wesen. Du er udgaet fra Evigheden, Du er bestemt for en Evighed, hvor tusinde Åar kun ere som een Dag, og Du formaer i een eneste Dag i din Tanke at gjennemgaae Martsind, sogende tilbage til dit Livs evige Udspring. Du kan paa een Dag vinde din Livslykke og tage den igjen; Du kan paa een eneste Dag, gjenfødt til en ny Bevidsthed, leve hele dit foregaaende Liv om igjen! — — —

Min sidste Vandring foretog jeg imellem Pompejis Gravé. Selv en Dødens By har Pompeji en Dødens Have, hvori de forudgangne Slegter hvile. Det er Død i Døden. Man kommer ud igennem Porten imod Nord, betræder Man Vejen til Herculanium. Her hvile de kjære Alsdøde; Mindesmærke hever sig ved Mindesmærke paa begge Sider af Vejen.

Denne Port vilde endnu danne en værdig Indgang til hvilkenomhelst befæstet By i den moderne Verden. Det er en kolossal Masse, kun lidet beskadiget af Tiden, med trenende Hvelvinger, een stor i Midten og to mindre paa Siderne. Og disse Mure, som paa begge Sider ere udgravede af Asken, ere et sandt cyclopisk Værk, bestaaende af ushyre Steenblokke, der ere sammenføjede uden andet Bindemiddel end deres egen Tyngde, til en Højde af 30 til 40 Fod og af en overordentlig Tykkelse.

Det var næsten Aften, da jeg vandrede ud ad Gravenes Vej, — for sidste Gang. Paa Gravminderne løser Man endnu de Hedenfarnes Navne; mangt et Stuk lyder En imode fra de omme Gravskrifter. De fleste ere tilgængelige; derinde finder Man endnu Urnerne, der gjemme den hellige Ask, som ikke længer vedes hverken af Wün eller Baarer.

Enkelte Steder finder Man endnu Triclinier ved Gravene, hvorfra Familierne nogle Sørgemaaltider til de Dødes Administrelse. Alt var engang en virkelig Have; paa begge Sider af

Bejen hendrog sig en Lund af skyggefuslede Treer: Platamer, babyloniske Pil og Cypresser. Nu er Alt øde og tomt; alene Grabene ere tilbage. Hjist og her ved Bejen findes der halvrunde Steenbenke; her udhyllede sig de Levende i om Grindeing af de Dode, naar de ved Aftentid vandrede ud ad Gravenes Bej for at forfriske sig efter Dagens Hede og Moje, — i Selstab med deres Egne, i bemodig Glede ved Livet sogende Omgang med Doden. Doden havde ikke noget Skrækkeligt for Oldtidens Mennesker, saa fattig paa Livshaab end Oldtiden var.

Solen gik ned i Havet til venstre. Ligefor mig dampede Besuv, som et evigbændende Offer paa Oldtidens Grab. Skyggerne sænkede sig hastig; det var næsten Nat, da jeg endelig løsrev mig og sagde Pompeji det sidste Farvel. — — —

Halvt i Spog, halvt i Alvor aftwang De mig engang det Øfste, at jeg skulde skrive Dem til fra Pompeji; i disse og efterfolgende Bladé har jeg opfyldt min Forpligtelse. Dog forudseer jeg den Mulighed, at De til en vis Grad kunde føle Dem skuffet; de høslagte Bladé indeholde ikke nogen Beskrivelse af Pompeji, som de maa ske havde ventet.

Jeg kunde, uden at lyve, fortælle Dem, at jeg havde fundet disse Bladé imellem Pompejis Muiner, og kun ordnet og redigeret dem. — Jeg har isandhed fundet dem i Pompeji, skjondt ikke i lavere virkelig Forstand. — Hvor skulde Man vel snarere finde Livet, end i Doden? — Det var ikke Doden, jeg vilde berede Dem et Indtryk af, men af Livet i sin uendelige Fylde! —

— Hvorledes skal jeg vorde god? —

Saaledes hvilser det mere eller mindre hyppig, højere eller sagtere i de fleste — hvorfor kan jeg ikke sige: — i alle Menneskehjarter!

Uagtet jeg, saa længe jeg har levet, har følt det Ondes
Væsen i mit eget Bryst, har jeg dog vundet og stedse bevaret
den dyrebare Tro, at Menneskene af Naturen ere gode, at
deres Svaghed er deres største Onde. I alle Sjæle har
viistnok Længselen efter det Gode vort sig, i Mængden af
dem har viistnok det Godes Idee opleftet sinnidfjore Stemme,
i de fleste har der sikkertlig udviklet sig en Bestrebelse imod det
Gode, uddannet sig en Plan til et for Gud og Menneskene vel-
behageligt Liv.

Men Utallige falde etter fra, og af dem, der blive stand-
haftige, gives der kun saare faa, der føle deres gode Forsæt,
deres alvorlige Stæben isandhed velsignet. Skylden herfor
hærer, almindelig talt, viistnok mere end alt Andet, Menneskets
ulyksalige Svaghed. Det er lettere at lade sig drive med
Stremmen ud imod Fortabelsens Verdenshab, end at kompe
sig op imod Strommens af Fredens Palme overskyggede
Kilde. Men mon Skylden dog ikke ofte først og fremmest
burde søges i den udkastede Leveplans Ufuldkommenhed? Man
bliver ikke gammel i denne Verden, inden Man har lært, at
det overmaade meget kommer an paa, hvorledes Man griber fat
paa Sagen, hvilket Udgangspunkt Man vælger, hvilke Kræfter
Man sætter i Bevægelse, og hvorledes Man forsøaer at begrænse
og samle sit Væsen under Anstrengelsen.

Du har fattet et godt Forsæt, Du har udkastet en Plan
for dine Bestrebelser. Nuvel! Du begynder din Esbebane; Du
skridt frem ad den valgte og forud betegnede Sti. Men denne
Sti er lang, ubestemmelig om end ikke uendelig lang; den er
fuld af Besværligheder og Hindringer, og paa utallige Steder
overskaaren af forføreriske Afvye. Har Du forud som en viis
Bandringsmand inddælt din Vej i Stationer, — har Du i paærende
Mellemrum betegnet Punkter, hvor Du kan udhvile Dig og
gjenvinde dine Kræfter, medens Du skuer tilbage over den
allerede tilbagelagte Streckning, — hvor Du kan samle dine

Tanker og fornye din Fatning, i Betragtningen af de Vilkaar, hvorunder Du er stedt, i Selvprovesseen og Bonnen?

Nej, — Livet ligger for Dig i hele sin vide, ubestemte Udstrekning; Du vandrer paa ethvert Punkt det Ubestemte og Ubegrænsete imøde. Ingen ordentlig Hvile, ingen sikker Fornyelse af dit Væsen, intet afsluttet Mognstab, ingen klaret Bevidsthed! Hvad Under da, at Du ideligt farer vild eller kun med Moje holder Dig paa den rette Sti, ja, hvad Under, at Du endogsaa lader Dig bortrive og aldeles taber din Livssti afsigte?

Min Ven, Du har taget Dig for meget for ad Gangen. Dit Liv er en ubestemmelig lang Række af Dage; Du bliver borte i denne ubegrænsede Udstrekning. Hvorledes vil Du vel vorde god uden fra Dag til Dag? — Nuvel, tag een eneste Dag for Dig ad Gangen, og stræb i denne at gjenemføre dit Livs Idee!

Saa meget kan Enhver overkomme. Med dyb Overbevisning tor jeg udtale, at Mangfoldige ikke vilde være faldne fra, at Utallige vilde have øst en rigt Besignelse af deres hellige Foræt, hvis de havde givet sig paa Veien imod Fuldkommenheden under denne vise Indstrekning.

Prov alene paa at være god een eneste Dag tilende! Lykkes det Dig end kun halvt eller kun ufuldkommert, nuvel, trost Dig da til den Dag imorgen! Gaaer Du kun eet eneste Hjemfjed frem hver Dag, strider Du Helliggjorelsen dog mægtig imøde!

Hvad kan der ikke udrettes paa een eneste Dag, hvilket uendeligt Indhold kan der ikke legges derind, af Gud og af Menneskene eller af begge i Forening! Tiden maales bedre efter sit blivende Indhold end efter de forsvindende Timer. En Dag gaaer taht i et heelt Liv som et aldeles upaaagtet, betydningslejt Moment; — en Dag er en Uendelighed, min Ven, i og for sig selv et heelt Liv:

En Dag — et Liv.

Undersøg det selv, og Du vil finde, at jeg taler Sandhed! Det er ikke nogen med Vilkaarlighed greben Lignelse, som jeg agter at gjennemfore; det er en fuld og sand Virkelighed. Jeg sammenligner ikke en Dag med et Liv, fordi en enkelt Dags Indhold kan være saa uendelig stort, men fordi en Dag i sin Begyndelse, Udvikling og Ende virkelig er et i sig selv afsluttet, fuldstændigt Liv.

Maaſkee vil Du indvende, at thiſ Levevis fun vilde blive et usammenhængende Stykverk. Du fejler visseſigen. Maa Du ikke overalt i din jordiske Tilværelſe have hele Evigheden i mente? — Paa samme Maade skal Du i hver enkelt Dags Liv have alle folgende Livsdage i mente, og dertil hele Evigheden. Paa denne Maade bliver der Intet til Hinder for, at Du jo formaaer at gjennemfore din Livsplan i een enkelt Dag ad Gangen. Idet Du forsøger paa at leve blot een eneste Dag rettelig tilende, forberedt til Doden, modnet til Saligheden, vil hele det samsede Liv gaae op for Dig ganske af sig selv. Hvad er vel selve det hele lange Liv Undet end en Dag i Evighedens Tilværelſe? Liv vil følge Liv i det Uendelige, — dertil staar vort Haab! — indtil Fuldkommenhedens Fylde er naaet i Alsfaderens Skjod. Hvorfor da ikke begynde Uendeligheden og Evigheden fra denne selvſamme Time, ved at regne vor jordiske Tilværelſes enkelte Dage for ligesaa mange Liv? — Min Ven, i denne Tro vil jeg doe, at en Dag er mere i Tiden, end et heelt Liv i Evigheden!

— Foreſtil Dig da, at et nyt Liv oprinder for Dig med den næſte Morgenrøde, og ender med den indbrydende Nat, og at Du i Virkeligheden ikke ejer mere end det samme Liv! —

Og, vel overvejet, ejer Du isandhed Mere end den Dag, Du lever? Bed Du, om Du vil ſee den vordende Dags Sol oprinde? — Benyt den nærværende, ſom om den var din eneſte! —

Alt saa, hvis Gud forunder Dig det, begynder et nyt Liv
for Dig imorgen med den opgaaende Sol. Du ejer ikke mere
end det samme; — gjennemfør da deri dit Bøgens Idee, din
udsødelige Glands hellige Forsæt!

Du vaagner. Sjælen udgaaer ligesom paamh fra Gud.
Der er en Friskhed, Reenhed og Genføldighed i dit Bøgen,
en Samling, der minder om Barnets paradisisk uskyldige Livs-
alder. Efterhaanden dukke Forestillingerne frem; lidt efter lidt
vinder Du en syldigere Bevidsthed; endelig føler Du Dig selv
fuldt og klart. —

Det er din Barndomsalder. Bee Dig, hvis Du
ikke i denne Stund føler Dig som et Barn af den evige Fader!
— Og Barndommens Fred hviler endnu over din Sjæl. Alt
er Klarhed og Ro; endnu har Verdens Tummel og Afsplit-
telse ikke faaet Adgang til dit Bøgen; endnu slumre de farlige,
saa ofte fordaervesige Lidenskaber. Lad ikke denne lyksalige Barn-
domstid gaae ubenyttet hen! Den svinder saa bedrovelig
hastig! — Husk paa, at Du baade har en endelig og en evig
Bevidsthed at udvise; forsom ikke det Enne over det Andre!
Grindre Dig, at Du er mere end et Verdens Barn! — Du
er tillige et Guds Barn! Du skal vorde klog; Du skal vorde
vius tillige.

Endnu er Du ikke traadt ud i Verden; men Verden smi-
ler ind til Dig med fortryllende Glands. Hvilen Friskhed,
Klarhed og Farvepragt! Alt er Barme og Solskin. — Al-
voigt Dig! Himmel kan i et Øieblit formørkes! — Solen vil
maaskee, forend Du aner det, skjule sig bag Skyer, og et Uvejr
drage sig sammen over dit Hoved. Livet har sine Storme,
som bryde pludselig frem, Man veed ikke, hvorfra, ikke heller,
til hvilket Maal, og betegne deres Vej med Ødeleggelse.

Fryd Dig heller ved det klare Lys, den milde Barme,
som Guds egen — ikke Menneskenes tenkte Himmel, hvis

Straaler kun naa ind i dit Kammer — som Guds egen Himmel lader straale ind i dit Hjerte! Her tor Du trygt hengive Dig; her er ingen Omskiftelighed at frygte, ingen Skoer, ingen Storme, uden dem, der høeve sig frem af dit eget Væsens mørke, uransagelige Dybder.

End dog ikke denne lyssalige Ungdomstid gaae ubenyttet hen! Forbered Dig itide til at træde ud i Livet! Bliv Dig dine Evner bevidst, saml dine Kræfter, at Du kan træde ud i Verden som et fuldbaret Menneske, at Du kan blive en værdig Borger af Jorderige! Fordyb Dig inderlig i din egen Svaghed, at Du desto fuldere maa føle den evige Alands Styrke i Dig; fol din Syndighed dybt og smertelig, at Du desto fuldere maa optage Forsoningen!

Hør Du isandhed gjort dette, da er din Opdragelse fuldendt, og Indvielsens Segl trykket paa din Pande.

Hør Du tilfulde samlet Dig, — er Du Dig dit Væsen klart bevidst i det Hoje og det Dybe, — hænder Du din Svaghed, hænder Du din virkelige Styrke, veed Du, hvad Du vil? — Nu saa i Guds Navn da! — Træd kun ud i Verden!

Verden bruser omkring Dig. Du modtager de mangfoldigste Indtryk. Du drages hid og dit af de forskjelligste Tilsynsdelser. Tummelen forbirrer Dig, Tillokkelsen friste Dig, Livets store, tildeels modstridende Fordringer øengste Dig. Det er umuligt Undet, end at dit Væsen jo maa komme i Bevægelse, adspredes, adsplittes. Men dit Væsens Kærne, din Bevidsthed i Gud, maa Du bevare, saa sandt som Livet er Dig hjært. Du maa ikke adsplittes paa anden Maade, end at der jo stedse bliver Noget tilbage, som Du tor falde Dig selv. Hengiv Dig, men fortab Dig ikke; gjor Dig ej til Slave af det, der er ringere end Du selv! Vær Dig ethvert Øjeblik dit Livs Idee bevidst, og glem intet Øjeblik, at dit Livs Sol aldril vil gaae ned! — Dersom Solen daler, uden at have

besluet et Helliggjøressens Værk i Dig, viid, — da er et heelt Liv gaaet tilspilde!

Du maa tilhøre Verden; — ja viiselig. Men Gud har Du tilhørt iforvejen; Slægtskabet maa ikke glemmes over Bejendtskabet.

Du skal gjenfinde Gud overalt, hvor Du hengiver Dig; hvor Gud ikke er, har Du heller Intet at bestille. I Verden skal Du hengive Dig som den, der ethvert Øjeblik kan tage sig igjen tilbage; i Gud skal Du være bunden til evig Tid. Verden besøger Du som et Herberg, hvor Du kun finder Fremmede, hvor Du maa betale for Alting, hvor Du kun dvaeler for en Stund; i Gud har Du et Barnehjem, hvor Du finder den evige Fader, hvor Du faaer Alting af Kjærlighed, hvor Du dvaeler evindelig.

Dog hvor er ikke Gud! Ligesom Hjemmet med sin Hvile, sin Tryghed, sin omme. Pleje opspejler sig i det gode Herberg, saaledes opspejler den kjærlige, hvilerige Gud sig i den gode Verden. Gjenfind da Gud i Verden, — men ikke som den, der gjor Verden til sin Gud, men som den, der har ejet Gud for Hengivelsen, og ikun søger hans dyrebare Billed!

Jeg sagde: den gode Verden; i dit Kammer sukkede Du af et fuldt Indre: den skjonne Verden! — Af, Du vil kun altfor snart erfare, at Verden er langt mindre god og skøn, end den viste sig i dit Livs Morgenstund gjennem dit Kammer vindue! Verden i sin Bidde og Dylde ligger i det Onde, end skjont det Gode og Skjonne groer vilstet paa hver en Plet. Og forene de onde Magter i Verden sig med de onde Magter i dit Bryst, da vee Dig, arme, forraadte Menneske!

Bidenskaberne slumre ikke længer; indtil Overmod nærede og ophidsede af de slaviske Sandser hæve de sig med hoje, fordringsfulde Raab imod Aalanden i dit Bæsen. Giv ikke en Haarsbred efter! Indrommer Du dem blot det ringeste Gran af selvstændig Vestaaen, har Du indrommet dem Alt, og aldeles

opgivet Dig selv. Lidenskaberne ere gode Tjenere, men onde Herrer. Grindre Dig, at de, hvor vilde de end ere, lade sig temme og opdrage; gør dem til dine Tjenere, — til Tjenere for det Dig iboende evige Livs Ørøet, og Du vorde almægtig efter din Faders Lignelse i Himlen!

Du staaer i din Manddoms salde r. Du ved, hvad Du vil? — Du vil jo vorde god. — — Du ved, hvad Du har? Det er jo Guds Aalande, der bringer dit Indre til at svulme; det er jo Guds evige Tanke, som inspirerer Dig. — — Du ved, hvad Du skal? — Du skal jo virkeligjøre det Ideens Liv, som gif op for Dig, medens Du var ene — med Dig selv og din Gud, i din klare og blide Ungdoms hellige Timer.

Holder Du fast paa Dig selv, i Bevidsthed om, hvad Du skal, hvad Du har, hvad Du vil? — Nu, saa Haand paa Verket!

Du er født til at arbejde og kæmpe, i Astanden og i Kjødet. Men den, der vil kæmpe, maa først have valgt sig et Punkt, hvor han kan staae uroffelig fast, hvorfra han kan overskue Kamppladsen og med Mytte bruge sit Væsens begejstrede Kraft.

Hvad har Du at kæmpe for? Først og fremmest din egen Existents; denne er Forudsætningen for alt det Øvrige. Men det er alligevel ikke for Dig selv, Du vil kæmpe, — for dit Huis, for dit Land, for den hele Verden, for Alt, hvad der er godt, — for Dem, der klynde sig fast til dit Hjerte, for din Næste, der trænger til din Hjælp, for alle Mennesker, fjerne og fremmede vide omkring, for Det og Øre og Sandhed!

Men Du er født ikke alene til at kæmpe, men ogsaa til at lidde. Du maa være forberedt paa mangfoldige Lidelser, som udvikle sig enten af Dig selv eller af dine ydre Livsbetingelser. Og ligesom dit Væsen er et dobbelt, ville dine Lidelser ogsaa

— XVIII —

være af dobbelt Art; — Legemets Plünsler ere kun for Lidet at agte imod Sjælens!

Og ikke maa Du troe, at Du slipper med dine egne Liddeser! Er Du virkelig paa Vejen til at blive god, maa Du dertil have din Undeel af Andres. Dine egne Lidelser skulle kun være Dig en Skole, hvori Du lerer at lide med andre Mennesker.

Og heller ikke hermed er Du færdig; der maa endnu meget mere til! Hør Du lært at lide selv, at lide med Andre, skal Du ogsaa lide for Andre. Glad maa Du være, om Du slipper med Livet!

Men Du er ikke alene født til at kæmpe og lide, men ogsaa til at nyde. Ligesom gjennem Nydelsen skal Du gaae dit Bæsens Forherligelse imøde. Men ligesom det før gjaldt om at kæmpe og lide rettelig, saaledes gjælder det nu om at nyde paa rette Maade. Du kæmpede, Du leed ikke for Dig selv alene; saaledes skal Du heller ikke nyde for Dig selv alene, men til hans Ere, der sendte Dig paa Vandring gjennem Verden, og i sin Barnehjertighed forundte Dig livsalige Hvile-timer nu og da paa den lange og tunge Vej. Og ligesom Legemets Lidelser kun være for ringe at agte imod Sjælens, saaledes ere ogsaa de sandselige Nydesser kun ringe imod de aandelige. — Du vil hengive Dig til Sympathiens hellige, saliggjørende Magt, Du vil drage Menneskene til Dig og selv lade Dig drage; Du vil i Samfund med dine Udvælgte hengive Dig til Beundringen af de Hærighthedsverker, hvori Gud har aabenbaret sig, umiddelbart i Naturen, middelbart gjennem den menneskelige Aaland!

Saaledes vil Du blive bedre Time for Time, gjennem Kamp, Lidelse og Nydelse; Du vil gribe og efterhaanden til-egne Dig hin Aalandens Tryllekraft, som udretter alle Undere i Himlen og paa Jordens, hin hoje Kraft, der skal luttre og berede dit Bæsen for Evigheden: — Du vil lære at elske!

— XIX —

Du modtog dette Ord som et Bud, Du bevarede det som en dyrebar Gave, Du leverer det tilbage i Dig selv, et Barn af Fuldendelsen!

Dit Livs Sol er i Begreb med at dale. Lidt efter lidt ophører Verdenstummelen omkring Dig, og Larmen tier; i samme Forhold samler dit Besen sig igen efter Adsplittessen. Dit Livs Aften nærmer sig. Du drager Dig tilbage fra Verden med det Udbytte, Du har vundet, og samles indenfor det fredelige Hjems Mure hyggelig og fortrolig med dem, som Naturen og Kjærligheden have lagt ved dit Breyst. Men ikke ophører Du at virke endnu; dit Hjem er en lille Verden i Hjertet af den store. Det er jo især for dine Egne, at Du har kæmpet og lidt; for deres Skyld vil Du fortsætte Kjærlighedens Værk, saa længe dine Øjne ere aabne.

Den dalende Sol forklarer Verden endnu engang for dit Blik. Verden forekommer Dig atter saa usigelig skøn; alt det Uskjonne har Du i denne Time glemt. Guds Naaades Sol, som aldrig daler, kaster paany sin fulde Strom af gyldne Straaler ind i dit Hjerte; kan Du mærke, at Du atter nærmer Dig Barndomsalderen?

Nu kan Du hvile. Du har lukket din Dør for Verden, og antændt Flammen paa den huuslige Ørne. Hvilk en vederhøegende Dio! Du udvælser dit Hjertes ømme og blide Følelser i Blanke og Smil og bevingede Ord; i dine Kjeres Kreds gjemmemgaaer Du paa Oldingsvæs den svundne Tid, forfriskes og styrkes ved Mindet om hvad Du har virket, hvad Du har overvundet. — Det er din Oldingsalder.

Matten er nær; det bliver tyft omkring Dig; Du border ene. Slutningen af dit Liv tilbringer Man i hellig Dio og Betragtning. Du er atter i dit stille Kammer. Nu samler Du Dig heelt fra Verden til din Gud. Du kaster Blikket tilbage over dit Liv og overskuer prævende din Bedrift; det er jo

Timen, da Du skal opgjøre og afslutte dit Regnskab. Du anklager, frikjender og Fordommer; — maatte der dog blive en Rest af frydfuld Bevidshed tilbage! Er Du bleven Dig selv tro, — er Du skreden frem imod dit ophøjede Maal, — er Du isandhed blevet bedre, om end kun et ringe Maal? — Din Sjæl raaber angrende til Herren om Tilgivelse for hvad der er efterladt, — kun altfor meget! Du legger din egen Svaghed til hans Styke, og finder Forsoning. Du hever dit barnlig fromme Blå imod Himmelens evige Lys, og dit Indre fyldes med salig Fortrofning. Du er atter et trøgt og tillidsfuldt, om end ikke uskyldigt Barn.

Har Du sat din Livsplan igennem, hvor salig vil Du ikke gaae til Hvile! Er det kun lyftedes Dig ufuldkommert, vil Du dog, trostig ved din alvorsfulde Straaben og ved Guds Langmodighed, sodelig slumre ind, seende en ny Dag — et nyt Liv imode, hvori det Krogede vil kunne rettes, det Forsomte indhentes. Dit Liv gaaer jo kun under med Solen for med den paany at opstaae. — Og maa Du med bitter Smerte befjende, at denne Dags Liv er blevet spildt, da vil Du dog dersor ikke fortvile. Alt er ikke tabt, — ja ikun Lidet er tabt endnu, hvis Du blot erkjender og isandhed angrer. Med den næste Morgenrøde gaaer der jo et nyt Liv op for Dig, hvis Bedrift kan bringe det forspilde Liv i Forglemmelse! — —

— Der gives Intet, som har gjort et dybere Indtryk paa mig som Barn, end en lille Fortælling af Jean Paul, der, saavært jeg erindrer, har til Overskrift: — En Yinglings Nytaarnsnat. — Jeg har endnu som Mand bevaret det hele, fulde Indtryk, og det udslettes aldrig. I sine Hovedtræk syder den som følger:

— En Yingling stod en Nytaarnsnat ved sit vindue og stirrede ud i Mørket, fortapt i alvorlige, bitterlig smertefulde Betragtninger. Han var i denne højtidelige Stund vagnet til

Bevidsthed af sig selv. Han stod paa sin Ungdoms Grendse, og han havde misbrugt hele sit foregaaende Liv. Skuede han tilbage, modtog han det sorgelige Indtryk af sin forspilte Ungdom, skuede han frem, saae han en ligesaa sorgelig Alderdom imode, uden Frugter, uden Verdighed, uden Livskraft. Forvirrelsen var i Begreb med at drage ind i hans Hjerte.

— O, — sukkede han dybt af sit piunte Indre: — o, maatte jeg dog blot faae min Ungdom tilbage! — — —

— — Og han fik den tilbage. — Han havde blundet. — Hans forspilte Ungdom havde kun været — en forfaerdelig Drom.

— Det er for silde! — hvilke grufulde Ord! Men det er ikke, det er aldrig for silde! Hvor mangfoldige Mennesker har ikke denne skeefelige Wildfarelse bragt i Fordærvelse!

Du, som troer Dig for gammel til at vorde god, ogsaa Dig gjælder min trofælge Forkyndelse! Er Du end et gammelt Menneske, er og bliver Du dog endnu et Barn af den evige Fader. Seer Du end tilbage over et langt forspilte Liv, tro det alligevel ikke for silde at begynde med at leve. Det er ikke, det bliver aldrig for silde! Saa længe Du blot har een eneste Dag tilbage af din jordiske Tilberelse, er det endnu Tid til at leve! En Dag er et Liv; — husk paa, at vi færdes i Ewig-heden, at vi ikke udmaale vor Tilberelse efter Timer, men efter den udødelige Alands Idretter i os!

Vær træstig! Du har alene drømt en forfaerdelig Drom! — Det var kun en alvorlig Advarsel fra den barmhertige Himmel. See, imorgen rinder et nyt Liv op for Dig! Din Ungdom er vendt tilbage; det er Dig forundt at leve dit Liv om igjen!

— Nej nej, — vil Du maa ske indvende: — mit Liv er nu eengang forspilts; min Skæbnes Traad har nu eengang uoploefsig forviklet sig. Hvad der er skeet, kan ikke gjøres om igjen; hvad der er tabt, er uigjenkaldesigt. Mine Lænker falde først af i Graven. Min Menneskeverdighed er bepletet, min Livskraft er brudt; der findes ingen Frelse for mig uden i Døden! —

Hvilke formastelige Ord! — I Døden! — Nej, din Frelse er kun at finde i Livet! — Og Du skal leve, om Du blot selv vil. — Imorgen kan Du tage dit Liv tilbage!

Bel kan Du ikke i lavere virkelig Forstand leve dit Liv om igjen. Lad ogsaa være, at det, der er skeet, ikke kan gjores ugyort, at Du maa lidde under de sorgelige Folger af dine Forvildesser. Lad være, at Du hører Venker, som alene Døden kan befrie Dig fra, at din timelige Livskraft er forringet, vel endogsaa brudt, at din Livsglæde har lidt dybe, undslettesige Skar. — Er da dermed dit egentlige Liv tabt? — Ved Du da, hvad Livet isandhed er? — Den fra Gud udgaaende, sig i Gud gjenfindende og samlende Bevidsthed. — — Er da virkelig dette Livs Mulighed gaaet tabt tilligemed alt det Øvrige?

Du maa gennemgranske, klare, ordne din vundne Livsbevidsthed. Meget vil sikkertlig forsvinde som blot indbildt. Forviklingen er for en stor Deel kun tilsyneladende; — og hvilke ere de Baand, som Gud ikke formaer at bryde? — Det, der bliver tilbage som fast bestaaende Virkelighed, — nu, det maa Du af Modbendighed gjøre Dig fortrolig med, det maa Du med Frihed hengive Dig i, istedetfor at oprores derved og stride imod uden Nutte. Din Forfatning maa være, hvorledes den end vil, — paa hvilkensomhelst Forudsætning af timelig Glædighed kan Du opføre et nyt Livs Bygnings, naar Du blot isandhed holder, hvad det er at leve, og naar Du blot vil leve! — — —

Muel da, det være, som Du siger: skeet er skeet, og kan nu eengang ikke blive anderledes! — Men istedetfor med Bitterhed at vase det Modbestemte fra Dig, vil Du med blid Hengivelse føje Dig deri, med Frihed og Forsomning, — vil Du endog vide, med Forstand at benytte det til din Fordeel. — Det skal kastes i Grunden, at Du derpaa kan opføre din nye Livsbygning; den vil komme til at staa saa meget desto fastere. Men Kraft

— XXIII —

ten, der skal opføre Bygningen selv, skal ikke komme nedenfra, men ovenfra, ikke fra det begravede Liv, men fra Livets evig sprudlende Kilde.

— Men denne Kilde — hvorledes skal min vanhellige Haand naae saa højt, at jeg kan øse deraf? —

Tab ikke Modet! — Du maa øse af selve det evige Livs Kilde; hvorledes skulde ellers dit Liv vorde et ganske nyt? — Men — jeg skal betroe Dig Livets allerdyrebareste Hemmelighed! — Gud vil lade Kilden fremsprudle af dit eget Hjerte i samme Stund, som Du udreekker dine Haender imod Himsen!

Du kan, hvis Du vil, imorgen begynde et i sit Væsen ganske nyt Liv, en ganske ny Stætte af Livsytringer, udgaade fra et ganske nyt Livsprincip.

Fortvivl altsaa ikke! Saasandt Gud lever, og Du selv kun vil, skal Du gjenfødes til en ny, bedre og lykkesigere Bevidsthed, hvori den mørke Fortid er gaaet under, og en salig Fremtid er gaaet op for Dig i sin paradisiske Glands!

Dg havde Du end kun denne eneste Dag tilbage at leve i, — Du vilde dog triumfere! En Dag er under Ewighedens Bevidsthed — et Åar, en Menneskealder, et heelt Menneskeliv, eftersom Du giver den blivende Indhold. Du har dog isandhed levet! Det var ikke for silde; — et nyt og herligt Liv afløste det gamle elendige. — Det bliver aldrig for silde!

Altsaa — slumre hen i Fred! — Det er let at opgive Livet, naar Man er sikker paa at vinde det igjen. Din Lampe brenner bestandig svagere; Mattens Dødsørke bryder ind. Alle dine tanker, hele dit Væsen er samlet i Gud; Verden forsvinder omkring Dig; Du førever allerede paa Grøndsen af en anden Tilværelse. Lampen slukkes. — Øjet lukkes! — Men Gud holder sin Haand beskyttende over Livslampen i dit Indre, at den maa brenne og aldrig slukkes. Paa dit sidste

— XXIV —

Suk bæres din Sjæl ind i Ewigheden; — Du synker tilbage i Guds Havn, hvorfra Du udgik og hvor Du har hjemme evindelig!

Saaledes henrinder Dag for Dag, — ligesaa mange Liv; det ene Livs Ende er det andet Livs Begyndelse. Og naar da din sidste Dag slæller ad sin Ende, og Du kaster Blifket tilbage over hele dit samlede Jordeliv, da gjælder det ombendt:

E t L i v — e n D a g.

Hele Livet ligger da udbredt for din Bevidsthed som een eneste Dag, med Morgen, Dagstid og Aften. Den sidste Dag ender med den sidste Sovn, Døden; men denne Sovn er hverken mere eller mindre end en Mat ligesom alle de foregaaende, der skal ende med et nyt Livs Morgenrøde. Silveresserne række sig til hinanden i en Uændelighed og uden Afbrydelse; fra samme Stund, Du kom til Bevidsthed om Dig selv, begyndte Du at leve et Ewighedens Liv. — — Du er hensøvet tusinde Gange for, og er stedse vaagnet paany. Du hensøver denne Gang som alle de foregaaende, og vil efter vaagne, til et nyt Liv, en ny Streben, en ny Fuldkommenhed!

III.

Efterretninger

om

den videnskabelige Realskole i Marhus,

i Skoleaaret 1851—52.

A. Læreforsatning.

a) Klasseinddeling, Fag- og Tinefordeling.

Førige Aars Program meddeleste den Underretning, at Skolens hidtilværende nederste Klasse vilde ophøre med Examen 1851. De sex Klasser, Skolen nu tæller, maatte derpaa benævnes efter deres ny Orden fra 1 til 6, saa at nu I Klasse svarer til den oprindelige III Klasse, og saa fremdeles opad.

Denne Forandring maa der folgelig tages Hensyn til, naar man vil sammenligne nedenstaende Fag- og Tinefordeling for Klasserne med de tidligere. Fremdeles vil der for enkelte Klasser i enkelte Gjenstande findes en Afvigelse fra det Saedvanlige; denne, som ophørte med Udgangen af Året 1851, anføres her, tilligemed de Forandringer, som indtraadte fra Nytaar af, med hvilke altsaa Tabellen er at supple.

Da vi nemlig herefter optage Disciplene i vor hidtilværende III Klasse, nu I Klasse, uden foregaaende Forbereelse af Skolens egne Lærere: er det fundet en Probe veed, om det, for at faae disse Begyndere bedre orienterede og indorganiserede i Skolen, ikke skulde være fordeelagtigt, at udfætte den franske Undervisning de første fem Maaneder og anvende de dermed vundne 5 Timer til Dansk (2), Tydsk (2) og Regning (1); samt dernæst, naar Disciplene ved den saaledes med mere Energi drevne Undervisning i disse twende vigtige Fag have opnaaet mere Fasthed og navnlig tilegnet sig de almindelige grammatiske Begreber, efter Nytaar lade den franske Undervisning begynde med forøget Timetal (7), medens

de danske og tydske Timer indskrænkedes (til respective 5 og 4). Ligeledes har 2den Klasse ikke fået Undervisning i Engelsk, forend efter Nytaar.

Fagene.	Klasse.					I Klasse.	II Klasse.	Sum.
	VI	V	IV	III	II			
	X.	X.	X.	X.	X.	X.	X.	Timer.
Dansk	3½	4	4	4	4	8	27½.	
Tydk.	3½	4	4	4	5	7	26½.	
Fransk	4	4	3	4	5	7*)	20 (27).	
Engelsk	2	2	2	2	2	—	8 (10).	
Religion	2	2	2	2	2	2	12.	
Historie	2	3	2	3	2	2	14.	
Geographi	2	1	2	1	2	2	10.	
Arithmetik	3	3	3	3	—	—	12.	
Geometri	2	2	3	3	—	—	10.	
Geometrisk Tegning . . .	—	—	—	—	2	—	2.	
Regning (a)	1	1	1	2	5	5	14.	
Physik	3	3	2	—	—	—	8.	
Chemi	2	—	—	—	—	—	2.	
Naturhistorie	2	2	2	2	2	2	12.	
Skrivning (b)	—	1	2	2	4	4	7.	
Tegning (c)	2	2	2	2	2	2	6.	
Sang (d)	2	2	2	2	2	2	4.	
Gymnastik (e)	2	2	2	2	2	2	4.	
J Alt							199.	

a) VI og V Klasse have fælles Regnetime. b) IV Klasse har fælles Undervisning i Skrivning med II Klasse, og III Klasse med I Klasse. c) VI Klasse tegner sammen med V

*) Efter Nytaar. See ogsaa under Statistisk Oversigt.

Klasse, IV Klasse med III Klasse og II Klasse med I Klasse. d) Ved Sangundervisningen ere Eleverne fordeelte paa 3 Stemmer, og 1ste Stemme udgjør 1ste Parti, medens 2den og 3die Stemme udgjøre 2det Parti. En Time anvendes til Sang med alle Stemmer; to til Sang med hvert Parti for sig; een endelig i Klaret's Begyndelse til foreløbige Øvelser med de sidst tilkomne Disciple. e) Ved Undervisningen i Gymnastik udgjøre VI, V, IV og III Klasse 1ste Parti, II og I Klasse 2det Parti.

*

*

*

Paa gjentagen underdanig Indstilling fra Rektor om Indretningen af en Dimissionsexamen ved Skolen, og om en Retighed, som foreløbigen strax kunde indrommes de Examens bestaaende Elever, har Ministeriet, under 26de April d. A., meddeelt:

„at Sagen om Indretningen af en Afgangsexamen ved Realskolen og om de Virkninger, der ville være denne at tillægge, staaer under Forhandling i Ministeriet og bliver at afgjøre ved Lov.“

b) De gjenemgaaede Pensæ.

V I K l a s s e.

D a n s k.

Flers Haandbog og Thortsens Udsigt over den danske Literatur ere blevne lagte til Grund for en sammenhængende historisk Oversigt over Fædrelandets Literatur. Ved enkelte fremhævede Punkter har Læreren ladet Disciplene dvele i længere Tid, og saaledes fundet Lejlighed til at gjennemgaae endel af Folkeviserne, Sagaerne og Søro, samt Digterverkerne „Den Stundeslse“ af Holberg, „Størkedder“ af Dohlschläger og 1ste Act af Evalds „Fiskere“ under omhyggelig esthetisk Behandling.

Læreren har strebt fremdeles at udvile Disciplenes Begreb om

Poesiens Væsen, Nødvendighed og Betydning for Livet, endvidere gjennemgaat de vigtigste Negler for Verskunsten og Declamationen.

Af Digte ere efter Holsfs poetiske Lærebog blevne gjennemgaaede: 1) Roskilde Domkirke af Dohlschläger; 2) Baarpalme af Boje; 3) Musiken af Winther; 4) Bortreisen af C. Bagger; 5) Dioseurerne af Holst; 6) Bonden fra Lemvig af Samme; 7) Den døende Fægter af Samme; 8) Modersmaal af C. Ploug; 9) Fostbrodelaget af Samme.

Hver Uge have Disciplene udarbejdet en Afhandling, hvortil de forud have maattet leve en eller flere Dispositioner, som Læreren har gjennemset og ledsgaget med advarende og vejledende Bink. Opgaverne have været af reent refleksioner eller historisk-reflecteret Art; ikke sjeldent ere de blevne laante af det Stof, som Læreren noget forud har gjennemgaaet af Literaturens Historie eller de foreiggende Digterverker. Opgaverne have indtil medio Mai foruden nogle Oversættelser fra fremmede Sprog og nogle Æmarbejdelses efter givne udforsligere Anvisning været følgende:
Have vi Pligter mod Dyrene, — hvilke og hvoraf udsledes de? — Vi lære for Livet, ikke for Skolen. — Hvorledes Kærlighedsbuddet indbefatter Lovens Fylde. — Det gamle Island lige for Christendommens Indforelse i Norden. (Njauls Saga legges udelukkende til Grund). — Christendommens vidunderlige Udbredelse igennem Tiderne. — En Afhandling over Ordsproget: „Driftig vorvet, halv er vundet.“ — Spil; Væsen, Hovedarter, Tilladelighed og Fordomelighed. — Den danske Literatur fra Begyndelsen indtil Holberg. — Romanlæsning. — Af hvilke Grunde har Fortidens Historie saa stor Betydning for Menneskene? — En systematisk Betragtning af Holbergs Skrifter. — Hvilke ere de varigste Glaeder? — Hvilke Betragtninger paatrenge sig

os ved Begyndelsen af et nyt Aar? — Bibelsproget: „Kajter al Eders Sorg paa Gud, thi han harer Omsorg for Eder.“ — Vikingelivet i Norden. — Folgerne af Korstogene. — Udvikling og Forklaring af Christi Udsagn: „Gi 7 Gange, men 7 Gange 70 Gange skal Du tilgive Din Næste.“ — Hvorledes gør man sig vel lidt af Menneskene? — Som vi saae, saa skulle vi høste. — Tanker ved en kær Mens Grav. — Perioden fra Holberg til Evad og Wessel. — Du Lade, gak til Myren og bliv viis! — Kunne vi uden Christus have nogen begrundet Tro paa et evigt Liv? — Fordelen af en god Opdragelse.

Tydsk.

Af Schillers Wallenstein er gjennemgaaet: Wallensteins Lager og die Piccolomini. Af Mungs og Jürs's Læsebog for de højere Klasser er læst: S. 286—301: af J. J. Engels Hr. Lorenz Stark nogle Capitler.

Af Grammatiken er Formlaeren repeiteret efter Mungs Bojningsformer; Syntaxen gjennemgaaet efter: (Mungs) det Bigtigste af det tydiske Sprogs Syntax.

Til Øvelse i at oversætte mundtlig fra Dansk paa Tydsk er oversat af Flors Haandbog S. 362—372.

De skriftlige Øvelser (1—2 Gange om Ugen) have bestaaet i Stil efter Lorenzens Stiløvelser og Extemporalstile.

Franſk.

Af Borrings Etudes littéraires er læst fra Side 46 til Side 242.

Af Borrings franske Stiløvelser læst 10 Stykker (fra 75 til 95).

Af Borrings franske Grammatik er det Meste med Undtagelse af Leren om Negtesserne gjennemgaaet.

Colomba af Mérimée er brugt paa Skolen for at øve Klassen i Selv læsning.

Stil og Dietat ere i Neglen skrevne hver Uge.

Engelsk.

Af Japhet in search of a father er læst fra Side 162 til Side 292.

Mariboes engelske Formleere er repeteret.

Stil og Dictat ere i Neglen skrevne hver Uge.

Religion.

Af Herslebs større Bibelhistorie er læst Apostlenes Historie og Udsigten over det nye Testamente Bøger; hele den øvrige Deel af Bogen er repeteret.

Balles Lærebog repeteret.

Nomerbrevet (Cap. 1—11 incl.) gjennemgaaet, og de vigtigste Steder lært udenad. — Palæstinas Geographi, navnlig paa Christi Tid (efter Brammers: Det hellige Land paa Herrens Tid). — Tænlig er der af L. Chr. Müllers bibelske Historie blevet forelæst forskellige Afsnit, navnlig den deri givne Oversigt over Kirkens Historie.

Historie.

Af Bohrs nyere Historie er læst første Gang fra Revolutionen til Enden; desuden er det Øvrige af Verdenshistorien repeteret efter samme Forfatter.

Geografi.

Helse Welzchows Lærebog er repeteret.

Mathematik.

Stereometrien efter Mundts Lærebog.

Nanus's Trigonometri: Indledningen og den plane Trigonometri indtil § 14.

Af Geometri og Arithmetik er læst nogle særere hidtil oversprungne Stykker. Det forhen Læste er repeteret.

Det Læste indøvet ved Opgaver.

Regning.

Ursins Negnebog fra Procentregning.

Naturhistorie.

Af Bramsens og Drejers fortsattet Lærebog i Zoologi og Bo-

tanik er læst og repeteret forfra til S. 179 (Hele Zoologien og den almindelige Indledning til Botaniken). Resten af Bogen (den specielle Botanik) er vel læst i Begyndelsen af Skoleaaret, men ikke senere repeteret.

Physik.

Efter Silsverbergs „Mechanisk Physik“ er af Myt gjennemgaet: Læren om luftformige Legemers Ligevægt, om Legemernes Elasticitet, om faste Legemers Bevægelse, om draabeflydende og luftformige Legemers Bevægelse; efter Sammes „Chemisk Physik“ af Myt: Læren om Varmens Fordeling paa Jordens Overflade, om Luftstrømninger, om den atmosphæriske Fugtighed og om Atmosphærens Electricitet. Det tidligeste er repeteret.

Chemi.

Thomsens Lærebog i den uorganiske Chimi indtil Oversigt over Stoffernes specielle Forhold.

V Klasse.

Dansk.

Hvors Haandbog er blevet benyttet som Ledetraad for en almindelig Oversigt over Fædrelandets Literatur, dog saaledes, at det har staet Læseren nærmest for Øje at berede Disciplene fyldige Indtryk af Hovedepokerne og de dertil knyttede historiske og poetiske Frembringelser. Af større Værker er der under en omhyggelig stilistisk og æsthetisk Behandling blevet gjennemgaet Holbergs Don Ma-nudo samt et Afsnit af Peder Paars, og Dohlsenschlägers Olaf den Hellige.

Samtidig har Læseren strect paa simpel Maade at anfuesliggjøre Poesiens Væsen og Betydning, samt udviklet og forklaret dens vigtigste Arter og Former, hvorunder de første almindelige Begreber om Metriken og de almindelige Regler for Declamationen.

Efter Holsts poetiske Læsebog ere blevne gjennemgaaede følgende Digte: 1) Røeskløde Domkirke af Dohle-Schläger; 2) Mordersmaal af Grundtvig; 3) Døden af Ingemann; 4) Baggesens Fodested af Søtoft; 5) Stovet af Hauch; 6) Maanen af Heiberg; 7) Musiken af Winther; 8) Aftenhvide af Herz; 9) Bonden fra Lemvig af Holst; 10) Marie Magdalene af Chr. Molbech.

Hver Uge er der blevet leveret en Afhandling, hvortil Disciplene forud have maattet udarbejde en eller flere Dispositioner under Lærerens Tilsyn, Bækkelse og Bejledning. Opgaverne have været af reflecteret eller hisstorisk = reflecteret Art; undertiden har Læreren taget Motivet af det nogen Tid forud med Omhu behandlede Stof. Opgaverne have indtil medio Maii in summa været følgende: Fattigdom. — De danske Folkeviser. — Hvorledes Frelserens Komme blev forberedt gjennem Tiderne. — Krig. — Fortælling af Ordsproget: „Erlighed varer længst.“ -- Taf-nemlighed. — Hvad forstaars ved Declamation? — Fredrelandskjærlighed. — Et Brev, hvori man melder og anbefaler sig til en vis bestemt Ansættelse i en betroet Stilling. — Munktekøsenet. — Korstogene, en historisk Betragtning. — Bogtrykkerkunsten. — At gjennemføre Digtet „Døden“ (af Boje) i Prosa. — Landlivet, en almindelig Betragtning. — Hannibal, en Levnetsbeskrivelse. — Christendommens Udbredelse i Norden. — Holberg, en Personsbeskrivelse. — Guldet, en historisk = philosophisk Betragtning. — Gjerrighed. — Skal man altid more sig? — Lognen. — Om Alarsagerne til Lediggang. — Broderkjærlighed. — Paa hvilken Maade udvikler Dramaet sig? — Christus bør være et Mønster for vort Liv. — Forfængelighed, en personlig Egenstab. — De skandinaviske Sprogs Oprindelse og Udvikling, samt de første Spor af en Literatur i Norden.

Tydsf.

Af Fürs og Mungs deutsches Lesebuch für die mittleren und nächstobersten Klassen er læst S. 28—67 og 310—339.

Af Grammatiken er Formlæren repeteret efter Mungs Bejningsformer; Ordføjningslæren er læst efter Mung, indtil Brugen af Modi.

Til Øvelse i at oversætte mundtlig fra Danske paa Tydsf er gjennemgaaet af Flors Håndbog S. 385—393.

De skriftlige Arbeider (1—2 Gange om Ugen) have bestaaet i Stil efter Lorenzens Stiløvelser og af og til Extensoralstile.

Franskf.

Af Borrings Etudes littéraires er læst fra Begyndelsen af Bogen til Side 105.

Af Borrings franske Stiløvelser er læst 15 Stykker (fra 50 til 80).

Af Borrings franske Grammatik er læst Syntaxen indtil Læren om Negativerne; de uregelmæssige Verber ere repeterede.

Colomba af Mérimée er brugt paa Skolen for at øve Klassen i Selvlesning.

Stil og Dictat ere i Neglen skrevne hver Uge.

Engelsf.

Af Japhet in search of a father er læst fra Side 152 til Side 274.

Det Meste af Mariboes Formlære er gjennemgaaet.

Stil og Dictat ere i Neglen skrevne hver Uge.

Religion.

Af Herslebs større Bibelhistorie er læst fra Udsigten over de hellige Skrifter i det gamle Testamente (Pag. 124) til Jesu Lidelse og Forhersigelse (Pag. 217). — Jesu Bjergprædiken er læst efter det nye Testamente.

Helse Balles Lærebog er repeteret.

Psalmer (Ev. Chr. Psb.): Nr. 22, 403, 562, 586, 587, 601
og 618 (190).

Efter Brammers: Det hellige Land paa Herrens Tid er der
givet en Udsigt over Palestinas Geographi.

Bibelslesning: Apostlenes Gjerninger, fra 8de Kapitel indtil
Enden.

Historie.

Efter Bohr er læst af Oldtiden Noms Historie indtil Augustus,
og den nyere Historie til den første franske Revolution.

Geographi.

Efter Vesschows Lærebog er læst Afien, Afrika, Amerika og
Australien.

Mathematik.

Af Mundts Planimetri: den praktiske Deel, og den theoretiske
repeteret.

FalleSENS Arithmetik: Noduddragning, Ligninger af 2den Grad,
Progressioner, Logarithmer og Nientesregning; det forhen
Læste repeteret.

Det Læste inddøvet ved Opgaver.

Negning.

Efter Ursins Negnebog: omvendt Neguladetri og Percent-
regning.

Naturhistorie.

Af Bramsens og Drejers kortfattet Lærebog i Zoologi og Bo-
tanik er læst forfra til S. 179 (helse Zoologien og den
almindelige Indledning til Botaniken).

Physik.

Efter Sissverbergs „Chemisk Physik“ og „Mechanisk Physik“ er
gjennemgaaet: Læren om Beværingselectriciteten (Galva-
nismen), Electromagnetismen, om Legemernes almindelige
Egenskaber, samt om faste, drahæftende og luftiformige
Legemers Ligevægt.

I V K l a s s e.

D a n s l.

Af Holsts prosaiske Lærebog ere følgende mest vanskeligere Stykker blevne gjennemgaaede til Øvelse i Foredrag og Analyse. Disciplene ere desuden holdte til at gjøre klart Nede for Tankegangen og Sammenstillingen i det Læste, samt stadig blevne øvede i korrekt og smuk Gjengivelse. 1) Penitentiary-Fængslet og Tintern Abbey af Thiele; Georgsfortet ved Hameln af Baggesen. — 2) Vikingetogenes Oprindelse af N. M. Petersen; Hans Egede af Malling. — 3) Plantens Udvikling af Rafn; Bonuldsplanten og Bonulden af Schouw. — 4) Kaminen af Heiberg; Det første Besøg af Forf. til en Hverdagshjæl.; Guldmageren af Haub; Fjellerfamilien af Blicher. — 5) Apostlenes Trouerdighed af P. E. Müller; Disciplenes Kald af Nordahl Bruhn; Vensteb af Nahbek; Hjemvee af Wirkner; Grindringens Verd af H. N. Clausen; Grib det evige Liv af Mynster; Gud i Naturen af J. Müller; Gamle og nye Tider af Ørsted.

Læreren har strect at veckle Disciplenes poetiske Sands, og lejlighedsvis givet Anlydninger af Poesiens Væsen og vigtigste Former. I Narets Lob har han foredraget og ladet Disciplene øve sig i at foredrage Holbergs Jacob von Thyboe.

Af Holsts poetiske Lærebog er gjennemgaaet følgende Digte: 1) Troubadouren af Staffeldt; 2) Strandveien af Dehlschläger; 3) Hedelørken til Mattergalen af Blicher; 4) Juletanker af Samme; 5) Farvel af Samme; 6) Jylland af Grundtvig; 7) Willemoes af S.; 8) Cort Adeler af Ingemann; 9) Henrik og Else af Winther; 10) Aftenhvile af Herz; 11) Fregatten Ornen Brand af S.; 12) Slaget paa Rheden af S.; 13) Dødsøjeblikket.

Sproglæren er efter bleven gjennemgaaet i sine vigtigste Afsnit og under Læsningen blevet gjort frugtbringende, navelig: Ordstillingen, Perioden, overhovedet Sætningernes og Stilegens Analyse.

Af Stile har Klassen leveret een om Ugen, udelukkende efter historiske Opgaver, mest af beskrivende Art. Disciplene have forud maattet udarbejde Dispositioner under Lærerens Tilsyn og Besledning. Som Exemplar paa Opgaver anføres: Bogtrykkerkunsten. — De vigtigste Midler til Menneskenes Genering. — En detailleret og velordnet Beskrivelse af Hvalfisken. — Vinen eller Vinstokken. — Beskrivelse af hvilken som helst Egn. — De jydske Heder. — Miss-Skov, en topographisk Beskrivelse. — Niels Ebbeisen, Person- og Levnetsbeskrivelse. — Tordenskjold, dito. — Apostelen Paulus, dito. — Et Besøg i et Bjergværk. — En gammel Borg. — Et Kloster. — En Pilgrimsrejse. — Et Hjertaarn. — En Kanefart.

Tydsł.

Af Fürs og Nungs deutsches Lesebuch für die mittleren und nächstobersten Klassen er læst: S. 1—16, 89—116 og 131—159.

Af Grammatiken er Formlæren gjennemgået fuldstændig efter Nungs Bejunngsformer; af Ordfojningslæren ere alle vigtigere Regler gjennemgaade mundtlig (med Henvisning til Nungs Syntax) og indøvede under Læsningen og ved Stilene.

Til Øvelse i at oversætte mundtlig fra Dansk paa Tydsł er gjennemgaaet af Lorenzens Stiløvelser S. 23—38.

De skriftlige Øvelser (1—2 Gange om Ugen) have bestaaet i Dictat (i Begyndelsen af Maret) og Stil efter Lorenzens Stiløvelser.

Franſk.

Af Borring's Læsebog for Mellemklasser er læst fra Begyndelsen af Bogen til Side 90.

Af Borring's franske Stiiløvelser er læst 9 Stykker (fra S. 23 til 41).

Af Borring's franske Grammatik er læst Pronominerne og de uregelmæssige Verber.

Stiil og Dictat ere i Neglen skrevne hver Uge.

Af Borring's Læsebog ere 3 Blade lært udenad.

Pierre et Pierrette af Madame Belloe er brugt paa Skolen for at øve Eleverne i Selv læsning.

Engelsk.

Af Sinnets engelske Læsebog er læst fra Side 107 til Enden af Bogen; 3 Blade af Bogen ere lært udenad.

Mariboes engelske Formlære er gjennemgaaet.

Stiil og Dictat ere i Neglen skrevne hver Uge.

Religion.

Efter Balles Lærebog er læst 7de og 8de Kapitel samt 6te Kapitel, med Undtagelse af det sidste Afsnit (om Pligterne i de enkelte Stænder).

Herslebs større Bibelhistorie fra Pag. 104 til 187.

Psalmer (Ev. Chr. Psb.): Nr. 563, 572, 590, 603, 606, 608 og 617.

Historie.

Efter Behrs Lærebog er læst Oldtidens Historie fra Augustus og Middelalderens indtil Ameritas Opdagelse, desuden af Fædrelandshistorien efter Allén fra 1660 til Enden med Undtagelse af de fleste Stykker om de indre Forhold.

Geographi.

Efter Wesschows Lærebog er læst de tre sydeuropæiske Halveer og en saerskilt diceret Udsigt over deres Klima og Produkter, samt Storbrittanien og Irland.

Mathematik.

Mundts Planimetri fra Pag. 50—114, repeteret 1—50.

Fallesens Arithmetik: Pag. 70—96, 101—130 og Ligninger af 1ste Grad.

Det Beste er indøvet ved Opgaver.

Regning.

Efter Ursins Regnebog og skrevne Opgaver: Reguladetri i Brof.

Naturhistorie.

Af Bramsens og Dreyers fortfattet Lærebog i Zoologi og Botanik er læst forfra til Side 93 (den almindelige Indledning til Zoologien, samt Hvirveldyrene).

Physik.

Efter Silsverbergs „Chemisk Physik“ er gjennemgaaet: Læren om Varmen, om Magnetismen, Grindningselectriciteten og Beværingselectriciteten (Galvanismen) til Electromagnetismen.

III Klasse.

Dansk.

Af Holsts Lærebog have Disciplene til Øvelse i Foredrag, Udvikling, Gjengivelse og Analyse af Ord og Sætninger gjennemgaaet følgende Stykker: 1) Westerhavet; Den jydske Hede; Himmelbjerget; Bolbjerg; Vandfaldene i Hunsquarn; Katafomberne i Paris; Nederlandene; Etna. — 2) Vikingetogenes Oprindelse; Valdemar den Fredies Charakteristik; Luther i Worms; Tycho Brahe; Portugal indtil 1640; Hans Egede. — 3) Ulven; En Grindefangst; Plantens Udvikling; Bonuldsplanten og Bonulden; Bulfaner; Jordskælv. — 4) Kaninen; Alstertablen; Guldmageren; Fiskerfamilien. — 5) Gamle og nye Tider.

Af samme Lærebogs poetiske Deel ere blevne gjennemgaaede følgende Digte: 1) Cort Adeler af Ingemann; 2) Willemoes af Grundtvig; 3) Fregatten Ornenes Brand af Herz;

4) Korsaren af F. J. Hansen; 5) Hundemordet af Wessel; 6) Smeden og Bageren af Samme; 7) Fiskerkonens Aftensang af Oehlenschläger; 8) Frederiksberg af S.; 9) De twende Born af Ingemann; 10) Midder Kalv af Winther; 11) Folke af Grundtvig.

Bojesens fortatte danske Sproglære er paany i sin Heelhed bleven gjennemgaet og indøvet ved ugentlig foresatte Pensia i Analyse.

Af Udarbejdelsler har Klassen leveret en ugentlig, oftest frie Beskrivelser af let Art, af og til Oversættelser og Gjengivelser fra Tydsk og Fransk, undertiden simple Gjengivelser af læste og gjennemgaardede prosaistiske og poetiske Stykker, samt udvidede Fortællinger. Til Exempel anføres følgende Opgaver: At beskrive en Kirke. — Gjengivelse af Digtet Cort Adeler. — Vandringstaven, Fortælling efter det Tydsk. — En Rejse fra Marhus til Mibe. — Knud den Store, historisk Fortælling. — Fregatten Orns Brand, Gjengivelse efter et Digt. — En Udsigt paa Landet. — Winterens Fornejesser. — En Indbydelse til en god Ven til Julefesten paa Landet. — Hvorledes dyrkes og behandles Hornet. — Om Bierne, en omstændelig Beskrivelse. — En Bondgaard.

I Regelen have Disciplene hver anden Uge skrevet et større Dictat.

I Narets Lob er Fortællingen „Kaninen“ af Heiberg bleven forelest Klassen, ligesom udvalgte Scener af samme Forfatters „De Uadskillelige“, afvekslende ved Lærerens og Disciplenes Foredrag.

Tydsk.

Af Mungs Lærebog for de lavere Klasser (4de Udgave) er læst:
S. 117—165 og 197—209.

Af Grammatikken er Formleren læst dg repeteret efter Mungs Bojningsformer. De vigtigste Regler af Ordfojsningslaeren

ere gjennemgaede mundtlig og indpøede ved Analyse og ved de skriftlige Øvelser.

Til Øvelse i at oversætte mundtlig fra Dansk paa Sydsk er af Jürs og Nungs Materialier gjennemgaaet S. 80—96.
De skriftlige Arbeider (1—2 Gange om Ugen) have bestaaet i Dietat (i Begyndelsen af Året) og Stiil efter Jürs og Nungs Materialier (S. 108—118).

Fransk.

Af Borrings Manuel d'enfants er læst fra Side 107 til Enden af Bogen.

Af Borrings franske Grammatik er læst Kjønsdannelsen, Fleertalsdannelsen, Pronomina og de 4 Conjugationer.

Af Lassens Stiiloverser er læst fra Stykket 50 til Enden af Bogen.

Engelsk.

Af Sinnets engelske Lærebog er læst fra Begyndelsen til Side 79; 3 Bladé ere lærte udenad.

Af Grammatiken er læst om Artiklen, Substantivernes Fleertalsdannelsse, Adjectiver, Pronominer, Falord, Hjælpeverber og de regelmæssige Verber.

Engelsk Dietat er skrevet hver Uge.

Religion.

Lærebogens 5 første Kapitler.

Herslebs større Bibelhistorie forfra til 6te Periode (Pag. 103.)

Psalmer (Ev. Chr. Psb.): Nr. 137, 563, 592 og 593.

Historie.

Hele Allens Lærebog er læst med Undtagelse af de fleste Stykker angaaende de indre Forhold.

Geographie.

Efter Lesschows Lærebog er læst den almindelige Indledning, Frankrig, Schweiz, det østerrigiske Monarchi, Sydsland, samt en Udsigt over Mellemeuropa, dets Klima og Produkter.

Matematik.

Mundts Geometri indtil Pag. 50.

Fallesens Arithmetik indtil Pag. 70.

Bogstavregning er indøvet ved Øpgaver.

Regning.

Reguladetri i hele Tal efter Ursins Regnebog og skrevne Øpgaver.

Naturhistorie.

Af Prosch's Dyrerigets Naturhistorie er læst fra S. 151—238
(Fugle, Krybdyr, Frører og Fisler).

II Klasse.

Dansk.

Af Molbechs danske Læsebog er til Øvelse i Foredrag, Gjennemgivelse og Forklaring gjennemgaaet Stykkerne: 90—92 incl., 96—105 incl., samt de enkelte Stykker 108, 109, 111, 113.

Af Holsts Smaadigte er gjennemgaaet følgende Stykker: 1) Fædrelandskærlighed af Thaarup; 2) Tiggerpigens Sang af Barfods Læsebog; 3) Vennen i Nød af Blücher; 4) Loven og Pantheren af Schaldemose; 5) Podagra paa Vandring af Holst; 6) Hjeldspringet af Skarestrup; 7) Mørk Stigs Døtre af Ingemann; 8) Eleonore Ulfeldt af Wilster; 9) Frode paa Bisils Ø — Hroar og Helge i Jordehuset — Sivar Jarl og Fru Signesil — Hroar og Helge ved Faarestien — Julerejsen — Julegildet, af Dehlsenschlägers „Helge“.

Bojesens fortfattede Sproglære er påany bleven gjennemgaaet forfra indtil Ordstillingen, dog med Forbigaaelse af enkelte mindre vigtige og mindre let forståelige Anmerkninger. Disciplene have haft en stadiig Øvelse i at analysere Ord, Sætninger og Perioder.

Af Stile have Disciplene ugentlig leveret een eller to, for det
Meste Gjengiveller efter Fortelling, af og til Oversæt-
tesser fra Tydsk eller Fransk, en sjeldent Gang friere Udg-
arbejdesser, nævnlig lette Beskrivelser og Udvidelser af et
opgivet Stof.

I Narets Læb har Læreren for Disciplene foredraget den største
Deel af Holsts Digt: „Den lille Hornbleerer“.

Tydsk.

Af Mungs Lærebog for de lavere Klasser (4de Udgave) er læst:
S. 111—122 og 152—191. Af samme Bogs poetiske
Deel ere nogle Digte lærté udenad.

Af Grammatiken er Formlæren læst og repeteret efter Mungs
Bojningsformer, med Undtagelse af nogle enkelte Afsnit;
af Ordfojningssceren ere Hovedreglerne gjennemgaaede
mundtlig og indøvede ved Analyse.

Af Jürs og Mungs Materialier er gjennemgaaet S. 1—24.
De skriftlige Øvelser (1 Gang om Ugen) have bestaaet i at af-
skrive efter Bog og i Dictat.

Fransk.

Af Borrings Manuel er læst fra Pag. 70 til 107.

Af Borrings Grammatik: Talordene, Hjælpeverbene, og de fire
regelmæssige Conjugationer.

Af Lassens Stiiloveller de 39 første Stykker.

Hver Uge er der skrevet en Stiil eller et Dictat.

Engelsk.

Af Mariboes Historie om den lille Hans er læst de 50 første
Sider.

Det er fornemmelig Udtalen af det Gjennemlæste der har været
gjort til Gjenstand for Undervisningen.

Glosser have været lærté til hver Time og Stavesseen af Ordene
omhyggeligen indøvet.

Religion.

Lærebogens 3 første Kapitler.

Af Balslevs Bibelhistorie fra Pag. 57 indtil Enden.

Jesu Lidelseshistorie er læst efter Psalmebogen. Desuden følgende Afsnit af det nye Testamente: Matth. 13, 31—38; 44—50; 16, 13—27; 19, 16—30; 20, 1—16; 21, 28—43; 22, 1—14; 23, 29—39; 25, 1—13; 14—30; 31—46; Joh. 9, 1—41.

Psalmer (Ev. Chr. Psb.): Nr. 22, 572, 590, 594, 617 og 618 (190). Desuden af Hagens historiske Psalmer og Niim: Nr. 1.

Historie.

Af Oldtidens Historie er læst efter Bohr: Grækenland og Rom indtil Augustus.

Geographie.

Efter Weisschows Lærebog er læst Indledningen til Europa, Skandinavien, Rusland, Preussen, Danmark, Nederlandene og Belgien; desuden er der blevet givet en oversigt over Klima og Producter i Nordeuropa.

Geometrisk Tegning.

Efter Professorerne Hetsch & Ursins geometriske Tegnelser de 10 første Tabeller.

Negning.

De fire Negningsarter med Brolæsning efter Ursins Negnebog og skrevne Opgaver.

Fra Tabel 17 til Tabel 24 af Jacobis Hovedregningstabeller.

Naturhistorie.

Af Prosch's Dyrerigets Naturhistorie er læst Pattedyrene og enkelte Afsnit af den almindelige Indledning.

I Klasse.

Dansk.

Molbechs danske Lærebog er til Øvelse i Oplæsning, Gjenfortellen og Forklaring gjennemgaaet forfra til Enden.

Af Holsts Smådigte til Udenadsklesning ere følgende Stykker

lærte: Nu titte til hinanden; See! Matten er; Nu vaagne alle; I fjerne Kirketaarne hist; Guds Mærhed; Børne-psalme; Menneskets Engle; Bon for Kongen; Bon for Kongeparret; Dansk National sang; Sømanden; Jodedren gen; Moderen med Barnet; Matrosen; Et Familiestykke; Den nye Sproite; Den indespærrede Sisgen; Bennen i Ned; De to Abelatte og Nodden; Strudsen og Dromedaren; Draaben; Bjørnen; Edderfuglen; De to Hunde; Storken og Steven; De to Haner; Loven og Panteren; Fjeldspringet; Gr. Zinklar; Gott Adeler; Groar og Helge; i Alt omrent 42 Sider.

Af Bojesens fortsatte danske Sproglære er lært de største stykker indtil Ordstillingen, efterat Disciplene først ved mundtlig Anvisning have lært at høje Sætningen og dens Dele. Ved idelig Analyseren efter streng Metode er det lærte daglig bleven indøvet.

Six Gange om Ugen for Nytaar og siden fem Gange om Ugen have Disciplene haft skriftligt arbejde hjemme, bestaaende i Oversættelse fra Tysk og Fransk, samt Gjengiven af en fort Fortælling; een Gang om Ugen have de skrevet efter Dictat paa Skolen.

Tysk.

Af Mungs Læsebog for Born er gjennemgaaet fra Pag. 69 til Pag. 122. En stor Deel af de lettere Stykker have Disciplene lært udenad, og ere overhovedet joevnlig blevne øvede i at gjengive deres Pensa fra Danske til Tyske, og i at høje de deri indeholdte Talemaader.

Af Mungs og Jürs's Materialier er gjennemgaaet fra Be gnydelsen til Stykket 41, med Forbigaaelse af Stykkerne 35 og 36; endvidere Stykkerne 69 og 70.

Af Mungs Bejningsformer have Disciplene gjennemgaaet de vigtigste Partier, hvortil Læreren har knyttet joevnlige Øvel-

ser i at analysere Taledelene og behandle den simple Sætning.

Franſl.

Af Borlings Manuel er læst forfra til Pag. 29 (Touche-à-tout).

Hjælpeverbene ere blevne indebøde.

Religion.

Af Balslevs Bibelhistorie forfra til Pag. 83 (Jesu Lidelse og Død).

De 5 Hovedparter af Luthers lille Catechismus.

Af Hagens historiske Psalmer og Måum: Nr. 1, 2, 5, 8, 17 a, 21 b og 33.

Historie.

Af Oldtidens Historie er læst efter Bohr: Grækenland og Rom indtil Augustus, med Undtagelse af de fæste smaastilte Stykker.

Geographi.

Af Ingerslevs mindre Lærebog er læst: Asien, Afrika, Amerika og Australien, samt en almindelig Udsigt over disse Verdensdeles Klima og Producter.

Megning.

De fire Megningsarter i benevnte Tal, samt Addition og Subtraction af Broker, efter Nobens Megnebog for Begyndere og skrevne Opgaver.

Fra Tabel 9—12 incl. af Jacobis Hovedregningstabeller.

Naturhistorie.

Af Stevns naturhistoriske Lærebog for Menigmand er læst tredie og fjerde Hefte (Krybdyrne og Fiskene).

B. Statistisk Øversigt.

a) Værerpersonalet.

Paa allerunderdanigst Forestilling af det Kongelige Ministerium for Kirke- og Skolevesenet har det behaget H. M. Majestæt Kongen under 5te August f. A. allernaadigst at forflytte Adjunct ved Marhuis Realskole, S. Holmstedt, i lige Egenstab til Frederiksborg lærde Skole.

Det var et stort Held for Realskolen, at den strax ved sin Oprettelse fik en saa fortrinslig Skolemand i sin Djenesse, som det snart viste sig, den havde erhvervet sig ved Adjunct Holmstedts Ansættelse. I sit Foredrag lagde han ikke mindre Klarched, Bestemthed, Fattelighed og Livfuldhed, end han ved Examinationen fordrede Øversigt, Orden, Sikkerhed og Fermhed. Den Ordentlighed og Punktlighed, som man mener det mathematiske Studium fortrinsvis udviller hos sine Dyrkere, fandtes hos ham i høj Grad forenet med Evne til at ordne og styre. Da nu tillige hele hans Maade at fremtræde paa ligeoverfor sine Disciple strax give disse en umiddelbar Hølelse af hans Overlegenhed og alvorlige Billie: saa har hans Wer og Nidkærhed været til desto større Belsignelse for Skolens dobbelte Virksomhed, den undervisende og den opdragende, efter som han siden Begyndelsen af Året 1845 tillige har fungeret som Skolens Inspector og i enhver Henseende selv stod for Alle som et Monster paa streng og samvittighedsfuld Pligtophyldelse.

Disciplene kommede hans store Hetsindighed og uforandrede jenne Sindstemning med fuld Tillid og Erbodighed; vi, hans Medlærere, savne ligesaa ugjerne, som vi med Glæde erindre, det bestandig gode Lune, hvormed Inspector i Mellemtimerne modtog os paa Skolegangen, samt den ufostryrede Munterhed,

hvormed han saa ofte bidrog til at oplive os under Dagens Arbejde.

Da Adjunct Holmstedt, som polytechnisk Candidat, har Afgang til at erhølde en Overlærerpost ved de umiddelbart under Cultusministeriet forterende Skoler, men ikke havde Udsigt til at opnæae en saadan ved den videnskabelige Realskole: saa var det et saare naturligt Ønske, der bevogdede ham til i en anden Skoles Tjeneste at søge den bedre Livsstilling, hvortil han er ligesaa berettiget som høist fortjent.

Ihvor meget vi — og navnlig Medstriberen af disse Linier — vistnok maa beklage, at have mistet denne usædvanlig dygtige Medarbejder, denne trofaste Collega, og ihvor meget end Skolen vil komme til at savne denne faste Støtte for god Orden og gavnlig Disciplin: saa var det dog med deeltagende Glede, vi modtog Efterretningen om, at hans Ønske om Forflyttelse var blevet opfyldt. Og ligesom vi her ville bevare hans Minde med fuldeste Højagtelse og usvoelket Kjærlighed: saaledes haabe vi ogsaa, at han med Velvillie vil lade sine Tanker dvele ved det Sted i Marthuis, hvor han har virket saa meget og saa godt, — lade Grindringen venlig omslutte de Medarbeidere, for hvem han stedse var en aldrig svigtede Hjælper. Held og Lykke følge ham fremdeles!

Den ved Hr. Adjunct Holmstedts Forflyttelse vacante Post blev først besat den 7de October f. N., under hvilken Dato Ministeriet constituerede Hr. Cand. polyt. Peder Høegh Warming til Lærer ved Skolen. Da Hr. Warming ikke funde overtage sine Partes forend den 3die November, maatte Disciplene i denne temmelig lange Tid undvære Undervisning i Mathematik.

F a g e n e

have, fra Skoleaarets Begyndelse af, voeret fordeleste mellem Lærerne paa følgende Maade:

Nector har haft Physik med IV, V og VI Klasse og Dansk med I Klasse	16 Tim.*)
Overører Funch: Tydsk med II—VI Klasse	19½ —
Adjunct Carøe: Fransk med III—VI Klasse og Engelsk med III—VI Klasse	23*) —
Adjunct Lassen: Naturhistorie med hele Skolen og Regning med II, III og IV Klasse	20*) —
Adjunct Thisted: Dansk med II—VI Klasse og Tydsk med I Klasse	26½*) —
Adjunct Elmquist: Religion med alle Klasser, Fransk med II Klasse og Regning med I Kl.	22*) —
Adjunct Hovgaard: Historie og Geografi med alle Klasser.	24 —
Constitueret Lærer Warming: Matematik med III, IV, V og VI Klasse, samt Chemi med VI Klasse og Regning med V og VI Klasse	25 —
Dyrmaler Høegh-Guldberg: Tegning, Skrivning og geometrisk Tegning	15 —
Capitain v. Robertson: Gymnastik og Svømming	4 —
Cantor Jung: Sang	4 —
Paa Ministeriets allerunderdanigste Forestilling behagede det H. Majestæt Kongen, under 20de Juli f. A., allernædigst at fritate Adjunct Carøe fra sine Embedsforretninger i en Tid af 5 å 6 Maaneder fra Slutningen af Juli Maaned	

*) Efter Nytaar indtraadte følgende Forandringer:
Nector mistede 3 Timer i Dansk med I Klasse;
Adjunct Carøe fik 2 Timer i Engelsk med II Klasse;
Adjunct Lassen fik de 3 Negnetimer, som I Klasse indstrekkes til;
Adjunct Thisted mistede 2 Timer Tydsk med I Klasse;
Adjunct Elmquist 5 Timers Regning med I Klasse, samt 1 Time Fransk med II Klasse, hvorimod han fik 7 Timer Fransk med I Klasse.

at regne, for at foretage en Rejse til Udlændet, samt derhøgs tillade ham i den Tid at bibeholde sin Gage, mod at han selv afholdt de Udgifter, som vilde medgaae til at faae Forretningerne behovrig besørgede under hans Fraberelse. I denne Anledning foreslges et Arrangement, der ogsaa vandt Ministeriets Bisald og gik ud paa, at Adjunct Thisted overtog Transt i øverste Klasse, Adjunct Elmquist i IV og V Klasse, Adjunct Hovgaard i III Klasse, samt at de engelske Timer i V og VI Klasse overtages af Adjunct Holm, og i III og IV Klasse af Lærer Kraiberg.

b) Disciplenes Antal og Fordeling i Klasserne.

Af de 35 Disciple, som ere opførte i forrige Mars Program, have følgende 9 forladt Skolen: L. J. Grarup, R. F. F. Kall, J. A. S. Jensen, Elias Møller, L. F. B. P. Smith, P. L. Møhl, J. H. T. Nielsen, C. C. Larsen, N. B. Johnsen. De efter Gramen Optagnes Antal beløb sig kun til 6, saa at Skolen nu teller 32 Disciple, af hvilke 21 ere indenbyes og 11 udenbyes.

Nedenstaende Liste indeholder Disciplenes Navne i den Orden, de nu (Juni) indtage i Skolen. En tilføjet Stjerne udmærker de sidst Optagnes Navne.

VI Klasse.

1. J. W. S. Müller, Son af Justitsraad og Toldinspektør Müller her i Byen.
2. L. E. A. Müller, Broder til Forstnævnte.

V Klasse.

1. Janus N. B. la Cour, Son af Proprietair la Cour paa Saralyst.

2. C. M. Jensen, Son af Amtstuefuldmægtig Jensen i Skanderborg.

IV Klassé.

1. *Julianus Bølle, Son af Bünhandler Bølle her i Byen.
2. P. J. Glud, Son af Kbnd. Glud i Vejle.
3. *Fr. Rabell, Son af Beghandler Rabell i Viborg.
4. P. Agerup, Son af Kbnd. Agerup her i Byen.
5. J. la Cour, Son af Proprietair la Cour, Ejer af Skjærø.
6. *J. Jhn. Laur. Waarsøe, Son af Farver Waarsøe her i Byen.

III Klassé.

1. N. Watt, Son af afdøde Proprietair Watt til Holmstrupgaard.
2. S. M. Sværsen, Son af afdøde Møller Sværsen i Nymølle.
3. W. F. G. Düring-Nosenkranz, Son af Baron Düring-Nosenkranz, Postmester her i Byen.

II Klassé.

1. E. Hansen, Son af Proprietair Hansen til Kjærbygaard.
2. *Fr. Carl Stannis, Son af Overconductor Stannis ved Jernbanen mellem Kjøbenhavn og Roskilde.
3. Fr. Chr. C. la Cour, Broder til Nr. 1 i I Klassé.
4. S. C. B. Smith, Son af Strandingscommissair Smith paa Læsø.
5. B. C. C. Schouby, Son af Kbnd. Schouby her i Byen.
6. Herm. F. Tetens, Son af Statsraad, Overcontroller Tetens her i Byen.

7. L. C. Meulengraadt, Son af afdøde Kbmd. Meulengraadt her i Byen.
8. L. M. Lazarus, Son af Kbmd. Lazarus her i Byen.
9. M. G. Bech, Son af Capitain og Kjøbmand Bech her i Byen.
10. H. Schouby, Broder til Nr. 5.
11. J. Corzen, Stedson af Kbmd. Broch her i Byen.
12. H. B. Grarup, Son af Tobaksfabrikør Grarup her i Byen.
13. H. Theilgaard, Son af Snedkermester Theilgaard her i Byen.
14. C. C. Kirketerp, Son af Kammeraad Kirketerp til Hægholm.

I Klasse.

1. *A. G. Lindstrøm, Son af Maler og Tegnemester Lindstrom i Nanders.
2. A. L. H. Müller, Broder til Nr. 4 i VI Klasse.
3. *J. Chr. Holg. Ager, Son af afdøde Colonibestyrer Ager ved Colonien Frederikshaab i Sydgronland.
4. Otto G. A. Fr. Düring-Rosenkrantz, Broder til Nr. 3 i III Klasse.

c) Undervisningsapparatet.

Bibliotheket

har erholdt følgende Tilvært:

*Aktsykker til Nordens Historie i Grevefeidens Tid. Samlede og udgivne af Fyens Stifts literaire Selskab. 1—2. Odense 1850.

Antislesvigholsteenske Fragmenter. 9de og 14de Hefte. Kjøbenhavn 1848—51.

- *Becker, T. N., Orion. Historisk Quartalskrift. 2det Bind's 2det H. Kbhv. 1851.
- *Bjerregaard, J., Mag., om Digtearterne. Efter Dieckhoffs Poetik. Fredericia 1851.
- Dantes Helvede, oversat af Chr. R. F. Molbech. Kbhv. 1851.
- *Fræslev, Th. H., almindeligt Forfatter-Lexicon. 13de Heste. Kbhv. 1851.
- *Grenpessamling til Indøvelse af dansk Verslærres Elementer. Fredericia 1851.
- *Forchhammer, G., Oversigt over Vidensk. Selsk. Forhandlinger. 1851. 4—6.
- *Funch, Cl., den videnskabelige Realskole i Aarhuus. Kbhv. 1852. 2 Expl.
- Garde, H. G., den danske-norske Somagts Historie 1700—1814. 1ste og 2det H. Kbhv. 1852.
- Giessing, H. P., Kong Christian den Ottendes Regjeringshistorie. 1ste til 5te H. Kbhv. 1851.
- Grunert, J. A., Archiv der Mathematik und Physik. 16ter B. 2—4; 17ter B.; 18ter B. 1—2. Greifsw. 1851—52.
- ***Hammerich, Fr., troisième Campagne de Slesvig. Traduite par A. Caroe. Paris 1852.
- Hetsch, Veiledning til Perspectivens Studium og Anwendung. Anden Udgave. Kbhv. 1851.
- Knapp, F. Dr., Lehrbuch der chemischen Technologie. 2ter Bdes 3—8 Lieferung. Braunschweig 1849—51.
- Klee, Fr., om Norden's ældste Beboere og deres efterladte Minder. Kbhv. 1852.
- Liebig und Poggendorff, Handwörterbuch der Chemie. V. 1—2; Suppl. 4. Braunschweig 1851—52.
- Mager, pädagogische Revue. 1851. 4—12; 1852. 1—3. Zürich.
- *Martensen, H., den danske Folkekirkes Forfatningsspørsgsmål. Kbhv. 1851.

Münster, J. P. Dr., *Bemærkninger ved Skriften „Alanden i Naturen.“* Kbhvn. 1851.

— — — blandede Smaastrifter. 1ste Heste.
Kbhvn. 1852.

Poggendorff, J. C., *Annalen der Physik und Chemie.* 1851.
4—12; & Ergänzung Band 3. 1—2. Leipzig.

Prosch, W., om Parthenogenesis og Generationsverel. Kbhvn.
1851.

Schouw, J. Fr., *Prover paa en Jordbeskrivelse.* Kbhvn. 1851.

*Statistik Tabelværk. Ny Rekke. 2det og 3die Bind. Kbhvn.
1851. 4.

Steen Friis, Moeskiude Domkirke. 1ste Heste. Kbhvn. 1851.

Evanberg, L., *Jahresbericht über die Fortschritte der Chemie.*
30ter Jahrg. Tübingen 1851.

Thiele, J. M., Thorvaldsen i Rom 1805—1810. 1ste Bind.
Kbhvn. 1852.

Thorjen, A. B., om Begrebet „Nordisk Kunst“. Kbhvn.
1851.

Thorvaldsens Arbeider og Livsforhold i Tidsskriftet 1828—44.
Tome 1. Heste 1—4. Kbhvn. 1851. fol.

Vaarsaae, Minder om de Danske og Nordmændene i England,
Skoialand og Irland. Kbhvn. 1851.

Vaupell, Chr., de nordjællandske Terremoser. Kbhvn. 1851. 4.

(Wiegmann) Archiv für Naturgeschichte. 1848. 6; 1849. 6;
1850. 1—5; 1851. 1—4. Berlin.

*Orsted, H. C., *Oversigt over Dansk. Selsk. Forhandlinger*
1851. 1—3.

— — — samlede og efterladte Skrifter. 3die til 9de
Bind. Kbhvn. 1851—52.

Desuden:

*3 Programmer fra Universitetet i København for 1851—52.
Lectionscataloger, Gramenslister og Forordninger;

*19 Programmer fra Skoler i Danmark for 1851;

- *Program fra Christiania Kathedralskole for 1850 (1) og for 1851 (1);
 - *Program fra Skiens lærde Skole for 1850 (1) og for 1851 (1);
 - *Program fra Bergens lærde Skole for 1850 (1);
 - *Programmer fra Hægeborg Skole for 1848 (1), for 1849 (2), for 1850 (1) og 1851 (1); endelig
 - *117 Programmer fra Preussen, nemlig: 17 fra Provinsen Preussen; 7 f. Pr. Posen; 21 f. Pr. Schlesien; 8 f. Pr. Pommern; 22 f. Pr. Sachsen; 12 f. Pr. Westphalen; 20 f. Pr. Øhnieland; 20 f. Pr. Brandenburg.
- Unn. De med * betegnede Værker ere Skolen tilsendte fra Ministeriet. De med ** og *** mærkede af Forfatteren og Oversætteren.

Discipelsbibliotheket

er føroget med:

- Joh. Ewalds samtlige Skrifter. 3die og 4de Bind. Kbhvn. 1851—52.
- Folkekalender for Danmark. 1852. Kbhvn.
- Gerson, Skolen og Hjemmet. Et Tidsskrift for Ungdommen. 1ste Bind. Nr. 1—19. Kbhvn. 1852.
- Hansen, Nis, Bien, et Ugeblad. Første Aarg. Odense 1851.
- Harnisch, die Weltkunde. 8ter Band. Leipzig 1851.
- Høstrup, Tordenveir, et Skuespil. Kbhvn. 1851.
- Juletræet for 1851. Norske Eventyr og Folke-Sagn, fortalte af Asbjørnsen. Christiania.
- Marryat, Bornene i Myrkoven. Kbhvn. 1851.
- Monrath, G. Chr., Skandinavisk Folkemagazin. Første Aarg. Kbhvn. 1851.
- Nohmann, Episoder af det danske Folkeliv. Kbhvn. 1851.
- Skrifter af Forf. til en Hverdagshjælp. 10—12 B. Kbhvn. 1851.
- Winther, Chr., tre Fortællinger. Kbhvn. 1851.

Discipelbibliothekets Status.

Indtægt.

Bidrag for April Quartal 1851	5 Mbd. 48 ſ.
— = Juli — —	4 — 24 -
— = October — —	2 — 72 -
— = Januar — —	2 — 72 -
	<hr/>
	15 Mbd. 24 ſ.

Udgift.

Deficit efter forrige Opgjørelse. 3 Mbd. = ſ.	
Udbetalt en Regning til Bog-	
binder Boegh. 2 — 84 -	<hr/>
	5 — 84 -
Beholdning . 9 Mbd. 36 ſ.	<hr/>

d) Skolens økonomiske Status.

Realskolens Udgifter i Regnskabsaaret fra 1ste April 1851 til 31te Marts 1852:

Gager til Rektor, Overlærer og Adjunkter	6,392 Mbd. 80 ſ.
Til Timelærere	475 — = -
Regnskabsforevrens Honorar	100 — = -
Andre Udgifter i Anledning af Regnskabs-	
foringen	= — 64 -
Skatter og Udgifter	98 — 38 -
Til Bibliothekets Forsyning, derunder ind-	
befattet de Videnskabelige Apparater	179 — 8 -
Bygningernes Vedligeholdelse	210 — 90 -
Inventariets Vedligeholdelse	67 — 56 -
Bændelsesforsynedenheder	280 — = -
	<hr/>
Lateris	7,804 Mbd. 48 ſ.

	Transport	7,804 Mdd. 48 ½.
Belysningsfornødenheder	13 — 20 -	
Forskellige løbende og tilfældige Udgifter:		
a) Skoleopvarming	121 — = -	
b) Meengjørelse	64 — 40 -	
c) Porto, Protocoller og Skribemateriale.	19 — 81 -	
d) Programmer og Udgifter ved Skolehøitideligheder	117 — = -	
e) Andre Udgifter, som ikke kunne henføres under nogen anden Conto eller Afdeling	3 — 36 -	
Extraordinaire Udgifter	30 — = -	
	<hr/>	
	Til sammen	8,473 Mdd. 33 ½.

Af foranførte Sum er dækket ved Skolens egne Indtægter, nemlig:

Indskrivningspenge af Disciple	30 Mdd. = ½.
Skolecontingent	810 — = -
Lyse- og Brændepenge.	175 — = -
og den øvrige Deel	7,458 — 33 -

deels ved Tilskud fra Søgø Academies Hovedkasse og deels ved indbetalte Afsdrag paa et ældre, en af Skolens Lærere bevilget Gageforsku'd.

C. Legaterne.

Fripladser (oprettede ved allerhøieste Resolution af 18de October 1848) have af Ministeriet været tilstaaede Disciplene:

J. A. S. Jensen*), C. M. Jensen, N. Watt, H. W. Grarup, J. Corhen og J. Ager.

Om det Puggaardske Legat er ingen Begjæring indkommen.

D. Den offentlige Examen

i Marhuus videnskabelige Realskole
afholdes fra den 15de til den 19de Juli i følgende Orden:

I Værelset Nr. 1. I Værelset Nr. 2.

Torsdagen den 15de Juli.

Førmiddag.

8—9. VI Kl.	Physik.	8—10. II Kl.	Naturhistorie.
9—10. V Kl.		10—10½. I Kl.	
10—11. IV Kl.	Engelsk.	10½—12. III Kl.	Dansk.
11—1. II Kl.		12—1½. I Kl.	

Eftermiddag.

4—5. III Kl.	Mathematik.	4—7. II Kl.	Fransk.
5—6. VI Kl.			
6—7. V Kl.			

Fredagen den 16de Juli.

Førmiddag.

8—10. IV Kl.	Danst.	8—9. VI & V Kl.	Naturhist.
10—11. V Kl.		9—9½. III Kl.	
11—12. VI Kl.	Historie og Geografi.	10—10½. IV Kl.	Fransk.
12—1. I Kl.		10½—11½. IV Kl.	
		11½—12½. V Kl.	
		12½—1. VI Kl.	

Eftermiddag.

4—7. II Kl.	Dansk.	4—5½. IV Kl.	Engelsk.
		5½—6. VI Kl.	
6—7. III Kl.		6—7. III Kl.	

*) Forlod Skolen i Året's Løb.

Løverdagen den 17de Juli.

Formiddag.

8—9. ¹ IV Kl.	Engelsk.	8—11. II Kl.	Engelsk.
9 ¹ —9 ¹ ₂ . V Kl.			
9 ¹ ₂ —10. ¹ VI Kl.	Historie og Geographi.	11—12. III Kl.	Religion.
10—11. IV Kl.			
11—12. I Kl.	Franst.	12 ¹ —12 ¹ ₂ . VI Kl.	Religion.
12—1. III Kl.			

Eftermiddag.

4—7. II Kl.	Religion.	4—4 ¹ ₂ . VI Kl.	Historie og
		4 ¹ ₂ —5 ¹ ₂ . V Kl.	Geographi.

5¹₂—7. IV Kl. Mathematik.

Mandagen den 19de Juli.

Formiddag.

8—9 ¹ ₂ . I Kl.	Dansk.	8—11. II Kl.	Historie og Geo-
9 ¹ ₂ —10 ¹ ₂ . I Kl.		graphi.	
10 ¹ ₂ —11 ¹ ₂ . III Kl.	Religion.	11—12. VI Kl.	Engelsk.
11 ¹ ₂ —12 ¹ ₂ . IV Kl.		12—1. III Kl.	Franst.

Eftermiddag.

4—5.	Sang
5—7.	Gymnastik.

De skriftlige Prober ville blive udarbejdede før den mundtlige Examen i følgende Orden:

Fredagen den 9de Juli.

Formiddag.

8—12. VI—II Kl. Engelsk Stil.

Eftermiddag.

4—7. VI—III Kl. Engelsk Stil.

Løverdagen den 10de Juli.

Formiddag.

8—12. VI—II Kl. Mathematisk Udarbejdelse og geometrisk Legning.

Eftermiddag.

4—7. VI—II Kl. Franst Stil.

Mandagen den 12te Juli.

Formiddag.

8—1. VI—I Kl. Dansk Stil; samt I Kl. Gydske Dictat,
Eftermiddag.

4—7. VI—I Kl. Regning.

*

*

Proven i Svømming foretages en Dag forend den mundtlige Examens, naar Bejærliget tillader det.

Torsdagen den 22de Juli finder Omflytningen Sted.

Fredagen den 23de Juli begynder Sommerferien.

Mandagen den 23de August indfinde Disciplene sig igjen paa Skolen til sædvanlig Tid.

De til Optagelse Anmeldte prøves Mandagen den 23de August om Formiddagen Kl. 10.

Disciplenes Forældre og Bærger, saavel som Enhver, der ellers maatte interesser sig for Skolen, indbydes til at bære den offentlige Examens med deres Mærverelse.

Narhuus, den 30te Juni 1852.

H. C. Nielsen.

